

Βασιλική Αρβανιταντώνη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

5ο Δ.Σ. Χαλκίδας

**Προτάσεις υλοποίησης και παραδείγματα σχεδίων
ανάπτυξης πολιτιστικών προγραμμάτων**

Σύνδεσή τους με τα νέα διδακτικά βιβλία

Ένας οδηγός για εκπαιδευτικούς που υλοποιούν πολιτιστικά
προγράμματα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΙΒΩΤΟΣ

Βασιλική Αρβανιταντώνη

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ: ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

*64 Προτάσεις υλοποίησης πολιτιστικών προγραμμάτων με
θέματα πολιτιστικής παράδοσης & κληρονομιάς*

*22 Προτάσεις υλοποίησης πολιτιστικών προγραμμάτων με
θέματα λογοτεχνίας*

Σύνδεσή τους με την ύλη των νέων διδακτικών βιβλίων

**14 παραδείγματα σχεδίων ανάπτυξης πολιτιστικών
προγραμμάτων**

Ένας οδηγός για εκπαιδευτικούς που υλοποιούν πολιτιστικά
προγράμματα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΙΒΩΤΟΣ
2010

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο χωρίς σχετική άδεια της συγγραφέα. Σε περίπτωση χρησιμοποίησης του υλικού αυτού πρέπει ρητά να αναφέρεται η πηγή.

Εκδόσεις Κιβωτός

Βιβλιοπωλείο Κιβωτός – Ευαγγελία Δημ. Σολωμού

Δραγάτση 1, Πειραιάς

Τηλ.: 210 4138522

ISBN 978-960-88579-1-9

ISBN 978-960-99599-2-6

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Πολιτιστικά προγράμματα και νέα διδακτικά πακέτα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.....	7
A.	Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	9
B.	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	
B1.	Θεματικός άξονας : Πολιτιστική παράδοση και κληρονομιά.....	13
B2.	Θεματικός άξονας : Λογοτεχνία.....	36
Γ.	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	
	Θεματικοί άξονες : Πολιτιστική παράδοση - Λογοτεχνία	
	1. «Το καράβι- ένα ταξίδι στο χρόνο».....	45
	2. «Μνημεία αρχιτεκτονικής: Τα σπίτια του χθες».....	46
	3. «Η ιστορία του σχολείου μας».....	47
	4. «Η γειτονιά μας».....	48
	5. «Το χωριό μου ή η πόλη μου ή η συνοικία μου».....	49
	6. «Ένα άγαλμα στη γειτονιά μου/ περιοχή μου/ συνοικία μου»....	50
	7. «Παραδοσιακά Παιχνίδια».....	51
	8. «Οι δώδεκα μήνες και η λαϊκή μας παράδοση».....	52
	9. «Ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων».....	53
	10. « Τα πασχαλινά έθιμα».....	54
	11. «Ανακαλύπτω το μαγικό κόσμο των Μουσείων».....	55
	12. «Ο κόσμος των ρολογιών από την αρχαιότητα έως σήμερα»....	56
	13. «Ελληνικά παραδοσιακά παραμύθια και άλλων λαών».....	57
	14. « Γνωριμία με ένα/μια συγγραφέα ».....	58
Δ.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΑΚΕΛΟΙ.....	59
	ΜΟΥΣΕΙΟΣΚΕΥΕΣ.....	61
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΕ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ.....	62
	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	63
Ε.	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	65
ΣΤ.	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ.....	69

Πολιτιστικά προγράμματα και νέα διδακτικά βιβλία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Στόχος του βιβλίου είναι να αποτελέσει ένα χρήσιμο βοήθημα για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, δίνοντας ιδέες για υλοποίηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων αφού υπάρχει άμεση σύνδεσή τους με τα αναλυτικά προγράμματα και τα νέα διδακτικά βιβλία. Αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να υλοποιούνται στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης.

Στο βιβλίο παρουσιάζονται:

- ❖ Η πολιτιστική διάσταση της εκπαίδευσης μέσω των πολιτιστικών προγραμμάτων (θεσμός Υπευθύνων, σχεδιασμός και στάδια υλοποίησης ενός πολιτιστικού προγράμματος, θεματικοί άξονες)
- ❖ 86 Προτάσεις υλοποίησης πολιτιστικών προγραμμάτων με θέματα πολιτιστικής παράδοσης και λογοτεχνίας
- ❖ 14 παραδείγματα σχεδίων ανάπτυξης πολιτιστικών προγραμμάτων
- ❖ Εκπαιδευτικό υλικό και προγράμματα πολιτιστικών φορέων
- ❖ Ενδεικτική βιβλιογραφία και ιστοσελίδες

Στο πλαίσιο αυτό, έγινε μια συστηματική έρευνα και καταγραφή σύνδεσης διαφόρων προτεινόμενων θεμάτων για υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων με την διδακτέα ύλη των νέων βιβλίων (2006-2009), ανά τάξη. Στην έρευνα περιλαμβάνεται: ο τίτλος του βιβλίου (μαθητή, εκπαιδευτικού), κεφάλαιο και σελίδα που συνδέεται κάθε θέμα.

Η έρευνα έγινε στον οδηγό Νηπιαγωγού και στα παρακάτω νέα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού Σχολείου (μαθητή / εκπαιδευτικού), εκτός από το βιβλίο Ιστορίας της Στ' τάξης:

Α΄ ΤΑΞΗ	Β΄ ΤΑΞΗ	Γ΄ ΤΑΞΗ
•Γλώσσα Α •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α&Β •Μελέτη περιβάλλοντος Α •Μαθηματικά Α •Εικαστικά Α&Β •Φυσική Αγωγή Α&Β •Μουσική Α •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ •Σχολικές & Πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ	•Γλώσσα Β •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α&Β •Μελέτη περιβάλλοντος Β •Μαθηματικά Β •Εικαστικά Α&Β •Φυσική Αγωγή Α&Β •Μουσική Β •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ •Σχολικές & Πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ	•Γλώσσα Γ •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ&Δ •Μελέτη περιβάλλοντος Γ •Ιστορία Γ •Θρησκευτικά Γ •Μαθηματικά Γ •Εικαστικά Γ&Δ •Φυσική Αγωγή Γ&Δ •Μουσική Γ&Δ •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ • Σχολικές & Πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ

Δ΄ ΤΑΞΗ	Ε΄ ΤΑΞΗ	ΣΤ΄ ΤΑΞΗ
•Γλώσσα Δ •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ&Δ •Μελέτη περιβάλλοντος Δ •Ιστορία Δ •Θρησκευτικά Δ •Μαθηματικά Δ •Εικαστικά Γ&Δ •Φυσική Αγωγή Γ&Δ •Μουσική Γ&Δ •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ •Αγγλικά Δ •Σχολικές & Πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ	•Γλώσσα Ε •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ •Ιστορία Ε •Θρησκευτικά Ε •Γεωγραφία Ε •Μαθηματικά Ε •Φυσικά Ε •Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Ε •Εικαστικά Ε&ΣΤ •Φυσική Αγωγή Ε&ΣΤ •Μουσική Ε •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ •Αγγλικά Ε •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ •Σχολικές & Πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ	•Γλώσσα ΣΤ •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ •Θρησκευτικά ΣΤ •Γεωγραφία ΣΤ •Μαθηματικά ΣΤ •Φυσικά ΣΤ •Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή ΣΤ •Εικαστικά Ε&ΣΤ •Φυσική Αγωγή Ε&ΣΤ •Μουσική ΣΤ •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ •Αγγλικά ΣΤ •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ •Σχολικές & Πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ

Α. Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ο θεσμός των Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων¹

Οι θέσεις των Υπευθύνων Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων σε όλες τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης έχουν δημιουργηθεί από το 2003.²

Κύριος στόχος του θεσμού αυτού είναι η προώθηση των Πολιτιστικών Θεμάτων και των Μαθητικών Καλλιτεχνικών Αγώνων, μέσα από την υλοποίηση προαιρετικών πολιτιστικών προγραμμάτων. Γενικότερα, στόχος είναι η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης, η ανάδειξη της πολιτιστικής και καλλιτεχνικής πλευράς της Παιδείας καθώς και η ανάδειξη της πολιτισμικής διάστασης στην εκπαίδευση.

Το έργο των Υπευθύνων αυτών των θέσεων είναι ενημερωτικό, επιμορφωτικό, συντονιστικό και υποστηρικτικό.

Οι Υπεύθυνοι στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους³: επισκέπτονται τις σχολικές μονάδες, ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς και τους Διευθυντές για την υλοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων, συμβάλλουν στον σχεδιασμό των προγραμμάτων, εμψυχώνουν και στηρίζουν τους μαθητές στη διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης μέσα από την έρευνα, την ανάλυση-σύνθεση των δεδομένων και την βιωματική προσέγγιση, υποστηρίζουν και παρακολουθούν τα πολιτιστικά προγράμματα που υλοποιούνται, διοργανώνουν ενημερωτικές συναντήσεις και επιμορφωτικά σεμινάρια-εργαστήρια για τους εκπαιδευτικούς, εκδηλώσεις παρουσίασης των προγραμμάτων, φροντίζουν για την κατανομή χρηματοδοτήσεων των πολιτιστικών προγραμμάτων, ενημερώνουν τους εκπαιδευτικούς σε ζητήματα βιβλιογραφίας, μεθοδολογίας αλλά και τους μεταβιβάζουν πληροφορίες και γνώσεις από τα επιμορφωτικά σεμινάρια και συνέδρια που συμμετείχαν, συνεργάζονται με εγκεκριμένους φορείς και τοπικές αρχές για την υποστήριξη πολιτιστικών, εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων, την προώθηση θεματικών δικτύων, την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού.

Τι παραπάνω μπορεί να προσφέρουν τα πολιτιστικά προγράμματα στην εκπαίδευση;

Κατ' αρχάς, μέσα από την εκπόνηση ενός πολιτιστικού προγράμματος στο σχολείο τα παιδιά αποκτούν συνείδηση της ανθρώπινης δημιουργίας και της πολιτιστικής τους ταυτότητας αφού το πρόγραμμα είναι μια δημιουργική διαδικασία με σκοπό την ανάδειξη του πολιτισμού και των τεχνών. Κατανοούν και αξιολογούν τα πολιτιστικά επιτεύγματα ως προϊόν συλλογικής προσπάθειας. Μέσα από τη γνώση του παρελθόντος, κατακτούν το μέλλον.

Επιπλέον, γίνεται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση ενός θέματος με την υποστήριξη του/της Υπευθύνου, την καθοδήγηση υλοποίησης ενός προγράμματος,

¹ Βασιλική Αρβανιταντώνη - Γιώργος Βούλγαρης - Νίκος Γουλόπουλος « ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ» (2008) Ενημερωτικό και υποστηρικτικό υλικό για εκπόνηση Προγραμμάτων Καινοτόμων Δράσεων στα Δημοτικά και τα Νηπιαγωγεία. Εκδ.Κιβωτός

² Υπουργική απόφαση Γ7/69259 & 69260/10-07-2003 και Γ7/106137/ 30-09-03 εγκύκλιο του ΥΠΕΠΘ

³ Σύμφωνα με την Υ.Α. Γ7/60990/19-6-2006 και την Εγκύκλιο του ΥΠΕΠΘ Γ7/117302/19-10-2007

την προώθηση νέων ιδεών, τον εμπλουτισμό της θεματολογίας, την παροχή υλικού και λύσεις σε τυχόν δυσκολίες.

Επίσης, είναι σημαντική η ύπαρξη συνεργασίας με τις τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους, υπουργεία, σύλλογο γονέων και κηδεμόνων για την υποστήριξη των προγραμμάτων και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

Τέλος, στα πλαίσια των καθηκόντων τους, οι Υπεύθυνοι διοργανώνουν σεμινάρια και ημερίδες πάνω σε θέματα τέχνης και πολιτιστικής παράδοσης και βιωματικά εργαστήρια με σκοπό να βοηθήσουν όσο μπορούν τους εκπαιδευτικούς στο έργο τους.

Ως **Πολιτιστικό πρόγραμμα**⁴ ορίζεται κάθε δημιουργική διαδικασία μαθητών και εκπαιδευτικών που έχει ως αντικείμενό της την καλλιέργεια της αισθητικής και την ανάδειξη και προώθηση στοιχείων πολιτισμού μέσα από δράσεις που αφορούν τους θεματικούς άξονες που αναφέρονται παρακάτω. Είναι προαιρετικό και εκπαιδευτικό αφού ακολουθεί συγκεκριμένη στοχοθεσία, θέμα, μεθοδολογία και έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα. Είναι μια βιωματική διαδικασία που στόχο έχει οι μαθητές να προσεγγίζουν τη μάθηση μέσα από έρευνα, στόχους, ομαδική δουλειά, δημιουργικότητα, δράση, αξιολόγηση. Ο/Η εκπαιδευτικός συγκροτεί εθελοντική μαθητική ομάδα, επιλέγει σε συνεργασία με τους μαθητές το θέμα του προγράμματος και προχωρούν μαζί στην υλοποίησή του. Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν, εκτός από τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό, και εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων. Η διάρκειά του προγράμματος μπορεί να είναι από 2 έως 6 μήνες. Κάθε εκπαιδευτικός μπορεί να υλοποιήσει δύο προγράμματα Καινοτόμων Δράσεων τη σχολική χρονιά.

Σχεδιασμός και στάδια υλοποίησης ενός πολιτιστικού προγράμματος⁵

Θέμα: Επιλογή θέματος γίνεται με την συνεργασία του συντονιστή εκπαιδευτικού και των μαθητών. Το θέμα επιλέγεται σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών, την ηλικία, το σχολικό περιβάλλον, το εποπτικό υλικό, την επικαιρότητα, διατυπώνεται με συγκεκριμένο και σαφή τρόπο και διακρίνεται σε υποθέματα.

Γενικός στόχος: Να έχει συγκεκριμένο στόχο σύμφωνα με το θέμα του προγράμματος.

Υποθέματα: Ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές συναποφασίζουν για τα υποθέματα και τις δραστηριότητες που πρόκειται να υλοποιηθούν και να συνδέονται και με τα μαθήματα του Αναλυτικού προγράμματος.

Επιμέρους στόχοι κατά την υλοποίηση: Γνωστικοί (κατανόηση εννοιών, σχέσεων, αλληλεπιδράσεων και γενικότερα απόκτηση και διεύρυνση γνώσεων). Επιστημονικοί-ερευνητικοί (επιστημονική μεθοδολογία, κριτική προσέγγιση θεμάτων, χρήση βιβλιοθηκών και διαδικτύου). Κοινωνικοί (ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας, ομαδικότητας, επικοινωνίας, σεβασμό στη διαφορετικότητα, άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία κ.ά.). Ψυχολογικοί (ανάπτυξη κώδικα αξιών και συμπεριφοράς, αυτοβελτίωση, αυτοεκτίμηση και αυτοσεβασμός).

Αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης – προγραμματισμός:

-Πλαίσιο δράσης και επιλογή δραστηριοτήτων: ανταλλαγή απόψεων, συζήτηση για τον τρόπο εργασίας και τις δραστηριότητες.

-Χωρισμός σε ομάδες⁶: οι ομάδες πρέπει να είναι μικρές για να υπάρχει ευελιξία και αποτελεσματικότητα στις διάφορες δράσεις και μικτές ως προς το φύλο, την

⁴ Παράρτημα VII της εγκυκλίου του ΥΠΕΠΘ Γ7/108800/19-10-2006 & Γ7/11730/19-10-2007

⁵ Σύμφωνα με τις εγκυκλίους του ΥΠΕΠΘ Γ7/127365/17-11-2003 & Γ7/11730/19-10-2007

αποδοτικότητα των μαθητών (υψηλό επίπεδο, χαμηλό επίπεδο γνώσεων), την πολυπολιτισμικότητα της τάξης. Καλό είναι να δημιουργηθούν ομάδες ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Η κάθε ομάδα επιλέγει την ενότητα ή το υπόθεμα που την ενδιαφέρει.

-Έρευνα και συλλογή υλικού: (αναζήτηση στοιχείων από τις πηγές, επισκέψεις σε βιβλιοθήκες, αρχεία και μουσεία, έρευνα στο διαδίκτυο, καταγραφή δεδομένων). Στο χώρο του σχολείου από τη σχολική βιβλιοθήκη σχολικά και μη βιβλία, εγκυκλοπαίδειες, διάφορα επιστημονικά βιβλία και έντυπα, υλικό που θα προσκομίσει ο εκπαιδευτικός και το διαδίκτυο με την υποστήριξη του υπεύθυνου εκπαιδευτικού. Εκτός σχολείου, έρευνα στη βιβλιοθήκη της περιοχής αν υπάρχει, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους που θα βοηθήσουν στην έρευνα, συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, παρατήρηση.

-Μελέτη, ερμηνεία και ταξινόμηση του υλικού: (ανάλυση και σύνθεση των δεδομένων, σύνταξη ερωτηματολογίων, συνεντεύξεις, οργάνωση εργαστηρίων έκφρασης και δημιουργίας). Κάθε ομάδα μελετά με την βοήθεια του εκπαιδευτικού, ερμηνεύει, επιλέγει τις πληροφορίες και τις δραστηριότητες που χρειάζεται για την θεματική ενότητα που έχει επιλέξει. Ταξινομούνται τα επιλεγμένα στοιχεία και δημιουργείται σύνθεση του υλικού και των δραστηριοτήτων όλων των ομάδων.

-Παραγωγή έργου: Παρουσίαση των αποτελεσμάτων του προγράμματος στη σχολική κοινότητα και στην τοπική κοινωνία: διοργάνωση έκθεσης, εικαστικές/ θεατρικές/ μουσικές και άλλες δραστηριότητες, δημιουργία εντύπου, αφίσας, ημερολογίου, cd, άλμπουμ, παραγωγή υλικού σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή κ.ά.

Μεθοδολογία υλοποίησης: Ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός θα πρέπει να εμψυχώνει και να στηρίζει τους μαθητές στη διαδικασία ανακάλυψης της γνώσης μέσα από την έρευνα, την ανάλυση, τη σύνθεση και της βιωματικής προσέγγισης μέσα από τη διοργάνωση εργαστηρίων έκφρασης και δημιουργίας.

Ενδεικτικές μέθοδοι: *Μέθοδος Project* (οι μαθητές επιλέγουν το θέμα σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών, προσεγγίζουν και αναπτύσσουν το θέμα μέσα από δραστηριότητες, η διαδικασία της μάθησης γίνεται στο περιβάλλον των πηγών), *έρευνα πεδίου* (οι μαθητές προσεγγίζουν το θέμα τους και αναλαμβάνουν ενεργό δράση: φωτογράφιση, συνεντεύξεις, βιντεοσκόπηση, ζωγραφική κ.λ.π.), *έρευνα δράσης* (οι μαθητές συλλέγουν στοιχεία που αφορούν στο επιλεγμένο θέμα και αναλύουν τα δεδομένα, η δράση που αναλαμβάνουν καθορίζεται από τα στοιχεία), *ανθρωπολογική έρευνα* (επιλέγουν ένα θέμα μελέτης που αφορά μια κοινωνική ομάδα. Εντάσσονται στην ομάδα, παρατηρούν, καταγράφουν, συμμετέχουν στις δραστηριότητες για να κατανοήσουν το θέμα τους) ή συνδυασμός αυτών.

Συνεργασίες με άλλους φορείς: Το Πολιτιστικό Πρόγραμμα μπορεί να λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος σχολείου και κοινωνίας.

Συνεργασίες - επισκέψεις με/σε: φορείς της Τοπικής ή νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, δημόσιους οργανισμούς, ΑΕΙ, κυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς, τοπικές βιβλιοθήκες, Αρχεία του Κράτους, Εφημερίδες, Πολιτιστικούς φορείς, πινακοθήκες, συλλογές, Μουσεία, Εφορίες Αρχαιοτήτων, Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων κ.ά.

Συζητήσεις- συνεντεύξεις με: ειδικούς επιστήμονες και ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών οι οποίοι μπορούν να στηρίξουν το έργο των εκπαιδευτικών στην υλοποίηση των προγραμμάτων.

Πεδία σύνδεσης με τα προγράμματα σπουδών των αντίστοιχων γνωστικών αντικειμένων: Ανάλογα με το θέμα και τις δραστηριότητες.

⁶ Μωραΐτου Πηνελόπη – Δόριζα Γαρυφαλλιά. Σχέδιο εργασίας, διαθεματική προσέγγιση στη γνώση. Εκδ. Αγκυρα, 2006

Διαδικασία αξιολόγησης – φάσεις παρακολούθησης: Το πρόγραμμα αξιολογείται τόσο κατά τα στάδια υλοποίησής του όσο και στο τελικό στάδιο. Οι μαθητές συμμετέχουν στη διαδικασία αξιολόγησης με τακτικό διάλογο με τον/την υπεύθυνο εκπαιδευτικό για την πορεία του προγράμματος, την έρευνα και τις δράσεις, για τις τυχόν δυσκολίες κ.ά. Στο τέλος, συζητούν και εξάγουν συμπεράσματα και εκφράζουν τις απόψεις τους για το αποτέλεσμα του προγράμματος, της συμμετοχής, συνεργασίας και δημιουργικής έκφρασής τους.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Να επιτευχθεί ο αρχικός στόχος.

Προϋπολογισμός προγράμματος: Αναλώσιμα, αγορά βιβλίων, έξοδα παρουσίασης προγράμματος.

Στο πλαίσιο εφαρμογής των Πολιτιστικών Προγραμμάτων είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δράσεις που αφορούν τους παρακάτω θεματικούς άξονες⁷:

- **Θέατρο – θεατρικό εργαστήρι**
- **Εικαστικά – εικαστικό εργαστήρι**
- **Μουσική – μουσικό εργαστήρι**
- **Χορός – εργαστήρι χορού**
- **Πολιτιστική παράδοση**
- **Φωτογραφία – λέσχη φωτογραφίας**
- **Μαθητικός Τύπος**
- **Κινηματογράφος– ντοκιμαντέρ - οπτικοακουστικά μέσα**

Άλλα καινοτόμα πολιτιστικά προγράμματα:

- **Μ.Μ.Ε.**
- **Λογοτεχνία**

B. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ)

Η εμπειρία μου ως Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Εύβοιας (2003-2006) και στη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιά (2006 έως σήμερα) και η ανάγκη υποστήριξης των εκπαιδευτικών που υλοποιούν πολιτιστικά προγράμματα με οδήγησαν στη δημιουργία ενός πλούσιου υλικού με προτάσεις εκπόνησης προγραμμάτων για κάθε θεματικό άξονα⁸. Οι συγκεκριμένες προτάσεις έχουν σκοπό να εμπλουτίσουν οι εκπαιδευτικοί τις δράσεις τους με περισσότερες ιδέες.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται προτάσεις εκπόνησης πολιτιστικών προγραμμάτων που μπορούν να υλοποιηθούν στο δημοτικό και στο νηπιαγωγείο και αφορούν τους θεματικούς άξονες: **Πολιτιστική Παράδοση** και **Λογοτεχνία**. Στα περισσότερα θέματα περιλαμβάνονται προτάσεις για επιμέρους δραστηριότητες και γίνεται σύνδεσή τους με τα νέα διδακτικά βιβλία, ανά τάξη, στην ύλη των οποίων είτε γίνεται απλή αναφορά είτε γίνεται ανάλυση του κάθε θέματος. Πολλές φορές οι τίτλοι των βιβλίων αναφέρονται με συντομογραφίες, λόγω μη επαρκούς χώρου στους πίνακες.

Επισημαίνεται ότι τα θέματα με αστερίσκο αναλύονται στην ενότητα Γ. **Παραδείγματα σχεδίων ανάπτυξης πολιτιστικών προγραμμάτων.**

⁷ σύμφωνα με τις εγκυκλίους Γ7/127365/17-11-2003, Γ7/108800/19-10-2006, Γ7/11730/19-10-2007

⁸ αρκετές από αυτές έχουν υλοποιηθεί σε δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία της Εύβοιας και του Πειραιά

B1. ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ**Θεματικός άξονας: Πολιτιστική παράδοση και κληρονομιά**

Θέματα πολιτιστικής κληρονομιάς, τοπικής ιστορίας και μυθολογίας (π.χ. αρχιτεκτονική κληρονομιά μιας περιοχής, μνημεία, κ.ά.), θέματα κοινωνικά (π.χ. ρατσισμός, πρόσφυγες), θέματα λαογραφικά (π.χ. ήθη, παραδόσεις, παιχνίδια, κ.ά.).

α/α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
1	Τοπική πολιτιστική παράδοση / Τοπική Ιστορία και Μυθολογία	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ. 10,σελ. 254-265)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 110, 114-118 / Βιβλίο δασκάλου, σελ. 64)		•Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (εν.7,κεφ.4 /Βιβλ. δασκ. σελ.157) •Ιστορία Γ •Μαθηματικά Γ (κεφ. 57)	•Γλώσσα Δ (ενοτ. 16) •Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ. 2,κεφ2) •Ιστορία Δ (δασκ.κεφ. 43)	•Ιστορία Ε (βιβλίο δασκάλου, σελ. 23-26)	
2	Ο τόπος μου άλλοτε και τώρα (ιστορία, ήθη και έθιμα, ενδυμασία, αρχιτεκτονική και μνημεία, ασχολίες των κατοίκων, κ.ά.)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.10, σελ. 263-264)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ.110, 114-118 / βιβλίο δασκ.σελ.64) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 2.8) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ.7, κεφ.4) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ.1, κεφ.6, 7,8,9,10) •Ιστορία Δ (κεφ.43) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ(βιβλ. δασκ.)	•Γλώσσα Ε (ενοτ. 2) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.2) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)
3	Ο τόπος που ζούμε	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.10, σελ. 254-265)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 62,63, 109-111 / βιβλ. δασκ. σελ. 64) •Μαθηματικά Α (κεφ.19) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ	•Γλώσσα Β (ενοτ. 17.3) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ.1, κεφ.3, 4 – ενοτ.2, κεφ. 1,2, 3 – ενοτ.7, κεφ.4) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ.1, κεφ. 5, 6, 7, 8,9,10) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.13) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
4	Η πόλη μας/το χωριό μας/η συνοικία μας * (ιστορία, παραδόσεις, ασχολίες κατοίκων κ.ά)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ. 10, σελ. 254-265)		•Μαθηματικά Β (κεφ.26,51,53) •Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ.2)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ.1, κεφ.3,4 – ενοτ.7, κεφ.4)	•Αγγλικά Δ (unit 3)	•Γλώσσα Ε (ενοτ.2) •Μαθηματικά Ε •Αγγλικά Ε (unit 3)	•Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.5 / βιβλίο δασκάλου σελ. 25,26)
5	Ιστορικά μνημεία του τόπου μας* (αγάλματα, ναοί, κάστρα, θέατρα, γεφύρια κ.ά)		•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 109-111, 114) •Φυσική Αγωγή Α & Β (βιβλίο εκπαιδευτικού σελ. 12-13)	•Μελέτη περιβάλλοντος Β (ενοτ. 15.1) •Φυσική Αγωγή Α & Β (βιβλίο εκπαιδευτικού σελ. 12-13)	•Μελέτη περιβάλλοντος Γ (ενοτ.7, κεφ.1) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 89-91) •Εικαστικά Γ-Δ (ενοτ. Β.6)	•Ιστορία Δ (βιβλίο δασκάλου κεφ.43) •Μαθηματικά Δ (κεφ.43) •Εικαστικά Γ-Δ (βιβλίο δασκάλου ενοτ. Β)	•Ιστορία Ε (βιβλίο δασκ. σελ. 29) •Γεωγραφία Ε (κεφ.28) •Μαθηματικά Ε •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-ΣΤ (Θ6) •Θρησκευτικά Ε (κεφ. Δ.3) •Αγγλικά Ε (unit 10)	•Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-ΣΤ (Θ6) •Μαθηματικά ΣΤ (κεφ. 50) • Φυσικά (σελ.117)
6	Η γειτονιά μου* / Ανακαλύπτω τη γειτονιά μου (δρόμοι, κτίρια, μνημεία, πλατείες, οικονομική ζωή: καφεενεία, διάφορα μαγαζιά κ.ά.)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ. 10, σελ. 254-265)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 52-61) •Μαθηματικά Α (βιβλίο δασκάλου σελ. 161, 162).	•Μελέτη περιβάλλοντος Β (ενοτ. 2.8) •Μαθηματικά Β (•Μαθηματικά Β (κεφ.26,51, 53)/βιβλίο δασκάλου, κεφ. 51)	• Γλώσσα Γ (τευχ.1, σελ 40 / βιβλίο δασκάλου σελ. 30) •Θρησκευτικά Γ (ενοτ. 25/ βιβλίο δασκάλου σελ. 10,11,12)		•Γλώσσα Ε (ενοτ. 2)	•Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.5 / βιβλίο δασκάλου σελ. 25,26)
7	Οι άνθρωποι της γειτονιάς μου	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.10, σελ. 261-262)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 55,56)		•Γλώσσα Γ (τευχ.1, σελ 40 / βιβλίο δασκάλου ενοτ. 2)		•Γλώσσα Ε (ενοτ. 2)	•Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.5 / βιβλίο δασκάλου σελ. 25,26)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
8	Κυκλαδικός / Μινωικός/ Μυκηναϊκός Πολιτισμός (καθημερινή ζωή, ασχολίες, γιορτές, τέχνες, κατασκευές, οικοδομήματα κ.ά)				▪Ιστορία Γ (ενοτ. 8,9,10 / Βιβλίο δασκάλου σελ.84-107) ▪Μαθηματικά Γ (κεφ. 55) ▪Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 5-18)	▪Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 5-18)		
9	Ελληνική λαϊκή παράδοση (παραδοσιακά σκεύη, εργαλεία, αντικείμενα, φορεσιές, υφαντική, τραγούδια, χοροί, παιχνίδια ,κ.ά δημιουργία παραδοσιακής γωνιάς στο σχολείο). / Ελληνική παραδοσιακή τέχνη (λαϊκή αρχιτεκτονική, εσωτερική διακόσμηση, ζωγραφική, υφαντική, ξυλογλυπτική, κεντήματα κ.ά)/ Τα φυτά και στα ζώα στην τέχνη και τον πολιτισμό		▪Μελέτη Περιβάλλοντος Α (βιβλίο δασκάλου σελ. 102) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ.15.2,3) ▪Μαθηματικά Β (τευχ.1, κεφ.16, 24 /τ.2,κεφ. 31,40) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ. 7,κεφ.3, 4) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ. 2, κεφ.2) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Μουσική ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, ενοτ.4) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)
10	Η εξέλιξη του Ευρωπαϊκού πολιτισμού / Γνωριμία με τα κυριότερα μνημεία του Ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πολιτισμού						▪Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ. Γ4)	▪Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.30,31 / βιβλίο δασκάλου , σελ. 75-78) ▪Μαθηματικά ΣΤ(κεφ.49,57 / τετρ.εργ. κεφ.9) ▪Εικαστικά Ε-ΣΤ(ενοτ. Γ4)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
11	Η Βουλή των Ελλήνων						▪Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή Ε (ενοτ. Γ)	
12	Κύρια πολιτισμικά στοιχεία άλλων λαών (ομοιότητες-διαφορές)	▪Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 266-269)				▪Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ.2, κεφ.5)		▪Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.36,38,40,43,45 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 84,85,87, 88, 91,92,95, 96, 98)
13	Ο ελληνισμός της διασποράς (λόγοι μετανάστευσης, συνεισφορά, διατήρηση της ελληνικότητας, διηγήσεις συγγενών, μεταναστών κ.ά)						▪Γεωγραφία Ε (κεφ.46 / βιβλίο δασκάλου, σελ.113-115) ▪Μαθηματικά Ε (κεφ.3)	
14	Μνημεία αρχιτεκτονικής* (σπίτια, Δημαρχείο, Δικαστήριο, εκκλησίες, γλυπτά, Μονές, γεφύρια, κάστρα, ναοί,, λιτρουβιά, εργοστάσια ,κ.ά.) / Αρχιτεκτονική κληρονομιά μιας περιοχής / Στα ίχνη της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς	Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ.181)		▪ Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ.15.1)	▪Εικαστικά Γ-Δ (βιβλίο μαθητή – δασκάλου, Ενοτ. Β)	▪Ιστορία Δ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 71-74) ▪Μαθηματικά Δ (κεφ.43/βιβλίο δασκάλου, σελ. 138) ▪Εικαστικά Γ-Δ (βιβλίο μαθητή – βιβλίο δασκάλου, ενοτ. Β)	▪Ιστορία Ε (βιβλίο δασκάλου σελ.28, 29) ▪Θρησκευτικά Ε (κεφ. Δ 1,2,3) ▪Γεωγραφία (κεφ. 28 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 76,77) ▪Εικαστικά Ε-ΣΤ	▪Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.2,σελ. 24-27 / βιβλίο δασκάλου, σελ 25,37) ▪Εικαστικά Ε-ΣΤ

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
15	Βόλτα σε αρχαιολογικούς τόπους (ιστορία, αρχιτεκτονική, οικονομία, μνημεία, κτίσματα, τέχνες, δραστηριότητες των πολιτών, επαγγέλματα εκείνης της εποχής, πολιτιστική συνέχεια, ιστορική εξέλιξη – επίσκεψη στο χώρο, παρατήρηση, φωτογράφιση, δημιουργία λευκώματος, χάρτη θεατρικά παιχνίδια, αναπαραστάσεις κ.ά)				▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 89-91) ▪ Ιστορία Γ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 15-19)	▪Ιστορία Δ (κεφ.4, 23, 42) ▪Μαθηματικά Δ (κεφ.43) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 89-91 / βιβλίο δασκάλου σελ.32)	▪Γεωγραφία Ε (κεφ.5 / βιβλίο δασκάλου σελ.24) ▪Ιστορία Ε (βιβλίο δασκάλου, σελ.30) ▪Αγγλικά Ε (unit 10)	▪Γλώσσα ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ.28)
16	Αρχαία ελληνικά θέατρα (μορφή, μέρη του θεάτρου, υλικά κατασκευής, θεατρικοί αγώνες, σύγκριση του αρχαίου και σύγχρονου θεάτρου, παραστάσεις, ποιητές - παρατήρηση εικόνων με αρχαία θέατρα και ανάλυση, επίσκεψη σε αρχαίο θέατρο, θεατρικό δρώμενο στο χώρο κ.ά.)				▪Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ. 7, κεφ.2)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ.2, κεφ.1) ▪Ιστορία Δ (κεφ.23, 24)	▪Αγγλικά Ε (unit 7)	
17	Ήρωες της Ιστορίας μας		▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ. 1,2)	▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ. 1,2)	▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ. 1,2)	▪ Θεατρική Αγωγή (σελ. 34) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ. 1,2)	▪Αγγλικά Ε (unit 7) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ. 1,2)	▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ. 1,2)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
18	Η ιστορία του αθλητισμού / Ολυμπιακοί Αγώνες		- Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 89-94) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α-Β (σελ. 65,66) - Φυσική Αγωγή Α & Β (σελ. 10-41 / βιβλίο εκπαιδευτικού κεφ.1)	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α-Β (σελ. 65,66) - Φυσική Αγωγή Α & Β (σελ. 10-41/ βιβλίο εκπαιδευτικού κεφ.1)	- Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενот.7, κεφ.5) - Μαθηματικά Γ (κεφ. 16,32) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 147-150 / βιβλίο δασκάλου σελ. 42) - Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 10-38)	- Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενот.2, κεφ.6) - Ιστορία Δ (κεφ.7 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 31-33) - Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 10-38) - Αγγλικά Δ (unit 2)	- Γλώσσα Ε (ενот.16) - Μαθηματικά Ε (σελ. 143) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-ΣΤ (Β10)	- Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.7 / βιβλίο δασκάλου σελ.30) - Μαθηματικά ΣΤ (κεφ. 2,6) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-ΣΤ(Β10) - Αγγλικά ΣΤ (unit 7)
19	Βυζαντινή τέχνη (νομίσματα, σφραγίδες, κοσμήματα, αντικείμενα καθημερινής ζωής και σύγκρισή τους με της σημερινής εποχής, ιερά σκεύη και εικόνες,, εκκλησίες, αρχιτεκτονική, γλυπτή και ζωγραφική διακόσμηση κ.α.. Επίσκεψεις στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Μουσείο Μπενάκη, εκκλησίες, κ.ά)		Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	- Θρησκευτικά Γ (κεφ. Α.2) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	- Θρησκευτικά Δ (βιβλίο δασκάλου σελ.10,11,13) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	- Ιστορία Ε (κεφ.15,40) - Θρησκευτικά Ε (κεφ. Δ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων (Η2) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενот. Α)	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-Στ (Η2) - Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενот. Α) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)
20	Ο Άγιος της πόλης μας/ του χωριού μας			Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενот.2.5)	Θρησκευτικά Γ (Ε.27 / ΣΤ..33 / Η.118,122 / βιβλίο δασκάλου, ενот.25)	Θρησκευτικά Δ (ενот. 53,55)		Γλώσσα ΣΤ (ενот. 7, σελ. 25)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
21	Θρησκευτικά μνημεία του τόπου μας (εκκλησίες, ζωκλήσια, τζαμιά. κ.ά)			Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 2.5)	▪Θρησκευτικά Γ (ενοτ.28) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 72-75 / βιβλίο δασκάλου σελ. 28,29)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Δ(ενοτ.2,κεφ.4) ▪Θρησκευτικά Δ (ενοτ. 23,24 / δασκ.σελ.10) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 72-75 / βιβλίο δασκάλου , σελ. 28,29)	▪Θρησκευτικά Ε (κεφ. Δ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)	▪Θρησκευτικά ΣΤ (ενοτ. 30, 31, 32,33)
22	Ένας αρχαίος ναός (πότε, που, πως κατασκευάστηκε, σε ποιο θεό ή θεά είναι αφιερωμένος και γιατί, ιστορική διαδρομή, αρχιτέκτονας, αρχιτεκτονική, διακόσμηση, ποια μέρη του σώζονται- εικαστικές δημιουργίες ,κατασκευές και άλλες δραστηριότητες των μαθητών)		▪Φυσική Αγωγή Α & Β (σελ. 12,13)	Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 2.5)		▪Θρησκευτικά Δ (βιβλίο δασκάλου σελ.10)	▪Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ. Α)	▪Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ. Α)
23	Ένας ναός – μια τοιχογραφία						▪Θρησκευτικά Ε (κεφ. Δ, 6) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-Στ (Η2)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-Στ (Η2)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
24	Η εκκλησία της γειτονιάς μου (πότε και γιατί δημιουργήθηκε, αλλαγές στην πορεία των χρόνων, τα μέρη της εκκλησίας, υλικά κατασκευής της,, αρχιτεκτονική, διακόσμηση, τα μυστήρια που τελούνται, ιερείς, ψάλτες - εικαστικές δημιουργίες,, κατασκευές κ.ά.) / Τα ξωκλήσια του τόπου μου		Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	- Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 2.5) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	- Θρησκευτικά Γ (βιβλίο δασκάλου σελ.10 / ενοτ. 25, 27) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 72-75) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	- Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ.2, κεφ.4) - Θρησκευτικά Δ (ενοτ. 21,22,23 / βιβλίο δασκάλου σελ.10, 11, 60) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 72-75) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	- Θρησκευτικά Ε (κεφ. Δ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-Στ (Γ1) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε-Στ (Γ1) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)
25	Η ιστορία του σχολείου μας*		- Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 17,20) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ.30-34 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 19) - Μαθηματικά (βιβλίο δασκάλου σελ.161)	- Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ.1) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 30-34 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 19)	Γλώσσα Γ (τευχ.α, σελ.15-19 / βιβλίο δασκάλου σελ. 23,24,26)	- Γλώσσα Δ (ενοτ. 1, σελ. 17, 20-28/ ενοτ.13 σελ. 36-39) - Αγγλικά Δ (unit 1)	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ - Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή Ε (κεφ.3 / βιβλίο δασκάλου, σελ 50-52)	Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε' & ΣΤ

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
26	Η αυλή του σχολείου μας	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ.79,80, 187-190, 282-287)	•Μελέτη Περιβ/ντος(εν.1) • Μαθηματικά (δασκ.σελ. 161) •Μουσική-κεφ.6	•Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ.1.3)			•Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή Ε (κεφ.3 / βιβλίο δασκ., σελ 50-52)	• Μαθηματικά ΣΤ (τετράδιο εργασιών, κεφ. 25)
27	Η λαογραφία στο σχολείο (Ήθη, παραδόσεις, κέντημα, κόσμημα, φορεσιές, μουσικά όργανα, παιχνίδια, κ.ά) / Το «Μουσείο» Λαϊκής Τέχνης της τάξης μας (Σύνδεση του παρελθόντος με το παρόν και το μέλλον. Συζήτηση, έρευνα, επίσκεψη στο λαογραφικό μουσείο, συνέντευξη από τον υπεύθυνο, συλλογή παλαιών αντικειμένων, καταγραφή και περιγραφή συλλογής, δημιουργία μουσείου σ τη τάξης μας . Εικαστικές δημιουργίες, κατασκευές, παιχνίδια)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ. 11.1)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (βιβλίο δασκάλου σελ. 102) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. Δασκάλου)	•Γλώσσα Β (ενοτ. 13) •Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 15.2,3) •Μαθηματικά Β (κεφ.31) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ. 7, κεφ.3) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ. 2, κεφ.2,3) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	•Μουσική ΣΤ (ενοτ.4) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)
28	Ανακαλύπτω το μαγικό κόσμο των Μουσείων* (το Μουσείο και ο σκοπός του, επίσκεψη, δραστηριότητες)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 277 – 281)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 115,116) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.8)	•Γλώσσα (εν.13) •Μαθηματικά Β (κεφ.16) •Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 15.2,3) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ(κεφ.8)	• Ιστορία Γ (βιβλίο δασκάλου σελ. 15-19) •Μαθηματικά Γ •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.8)	•Μελέτη Περιβάλλοντος (ενοτ. 2, κεφ.3) •Ιστορία Δ (βιβλ.δασκάλου κεφ.42) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.8)	•Ιστορία Ε (βιβλίο δασκάλου σελ.30,31) •Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ.Δ6) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.8)	•Γλώσσα Στ (ενοτ. 16) •Αγγλικά ΣΤ (unit 4,5) •Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ.Δ6) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.8)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
29	Το Μουσείο της τάξης μας / Μουσείο των πολιτισμών (έθιμα, παραδόσεις, μύθοι, παιχνίδια, ένδυμα, γεύσεις, μουσική, διάφορα αντικείμενα άλλων λαών)	▪Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 266-269)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.5)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.5)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.5)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (εν.2,κεφ.2,3,5) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.5)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.5)	▪Γλώσσα ΣΤ (ενοτ. 16) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Αγγλικά ΣΤ (unit 4,5) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.5)
30	Ελληνικά γραμματόσημα – φιλοτελισμός (ιστορία, αιτία, κατασκευή, απεικονίσεις, συλλογές κ.ά)		▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 123) ▪Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 104)	▪Γλώσσα Β (ενοτ. 15) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 123) ▪Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 104)	▪Γλώσσα Γ (τευχ.1, σελ. 36-39)		▪Μαθηματικά Ε (κεφ.15)	
31	Το καράβι, ένα ταξίδι στο χρόνο*		▪Γλώσσα Α (τ.2,ενοτ.7, σελ. 36-39 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 58,59)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ.13.2) ▪Μαθηματικά Β (κεφ.53)	▪Γλώσσα Γ (τευχ.3, σελ. 25) ▪Μαθηματικά Γ (κεφ.27) ▪Ιστορία Γ (ενοτ.9.1)		▪Γεωγραφία Ε (κεφ.5 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 24,25) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Α4)	▪Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.8 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 30,31)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
32	Ελληνικά νομίσματα (από την αρχαιότητα έως σήμερα: ιστορία του ελληνικού νομίσματος, ο λόγος δημιουργίας του, αρχαία νομίσματα, συναλλαγές, τα υλικά κατασκευής τους, το πρώτο χαρτονόμισμα, πότε και πως κατασκευάστηκε, τα πρώτα νομισματοκοπεία και μέθοδοι κοπής, η εξέλιξη των χαρτονομισμάτων και κερμάτων, η διακόσμηση τους, τα σχέδια και η σημασία τους κ.ά. Επίσκεψη στο Νομισματικό Μουσείο Αθηνών.- δημιουργίες αντιγράφων κερμάτων και χαρτονομισμάτων κ.ά)			▪Μαθηματικά Β (κεφ.40 / βιβλίο δασκάλου, κεφ. 11)	▪Μαθηματικά Γ (κεφ.36)	▪Μαθηματικά Δ (κεφ.16)	▪Μαθηματικά Ε (κεφ. 7,52)	▪ Μαθηματικά ΣΤ (τετράδιο εργασιών, κεφ. 2)
33	Ο σιδηρόδρομος – το τρένο περνά (ιστορία, οικονομία, πολιτισμός, τουρισμός, τα πρώτα τρένα, οικολογία, πλεονεκτήματα, συνεντεύξεις με τον σταθμάρχη και το προσωπικό του σταθμού, κείμενα με θέμα το τρένο, επισκέψεις στο σταθμό και στο Σιδηροδρομικό Μουσείο, εικαστικές δημιουργίες, φωτογραφίες, ταινίες με την ιστορική διαδρομή του σιδηρόδρομου) / Ο Σταθμός της περιοχής μου και η ιστορία του		▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 27)	▪Γλώσσα Β (ενот.1.8) ▪Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενот. 13.2)		▪Γλώσσα Δ (ενот.16, σελ. 74-76)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Β9)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Β9)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
34	Μέσα συγκοινωνίας και μεταφοράς (λεωφορεία, τρένα, μετρό, τραμ, τρόλεϊ- μέσα παλιότερης εποχής: κάρα, άμαξες κ.ά)		- Γλώσσα Α (ενοτ.7) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 40,54, 98, 157)	- Γλώσσα Β (ενοτ.1.8) - Μαθηματικά Β (κεφ.53) - Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 13.1,2) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 40,54,98, 157)	- Γλώσσα Γ (τευχ.2, σελ. 66-70/ τευχ. 3, σελ. 26 / δασκ.σελ.44) - Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ.3) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκ. σελ. 40,54,98, 157)	- Γλώσσα Δ (ενοτ.16) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 40,54,98, 157)	- Γλώσσα Ε (εν.2,σελ.36-39) - Γεωγραφία(κεφ 41/δασκ.σ.106) - Μαθηματικά (κεφ.47) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ(δασκ. σελ. 40,54,98, 157) - Αγγλικά Ε (unit 10)	- Γλώσσα ΣΤ (ενοτ. 1) - Φυσικά ΣΤ (σελ.75,98) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 40,54,98, 157) - Αγγλικά ΣΤ (unit 4,5)
35	Ο φάρος του λιμανιού μας			Μαθηματικά Β (κεφ.53)			Φυσικά Ε (σελ.75)	
36	Η ιστορία της χαρτογραφίας / Πολιτιστικός χάρτης του τόπου μας (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, μουσεία)					Γεωγραφία Δ (κεφ.1)	Γεωγραφία Ε (κεφ.1 / βιβλίο δασκάλου , σελ. 19)	Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.29)
37	Επαγγέλματα που έχουν χαθεί ή χάνονται (υφάντρα , ράφτης, παγοπώλης, λούστρος, λατερνατζής, καρεκλάς, κανατάς, ακονιστής, σαλεπιτζής, γαλατάς, παγωτατζής, κουλουράς, κ.α., - πληροφορίες :φωτογραφίες , έντυπα, τραγούδια, παροιμίες, συνεντεύξεις κ.ά-, συλλογή εργαλείων και έκθεσή τους, επισκέψεις σε μουσεία, εικαστικές δημιουργίες, κ ά., / Ο αργαλειός		Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (βιβλίο δασκάλου, σελ. 18,22)	- Γλώσσα Β (ενοτ. 20) - Μαθηματικά (κεφ.26, 31) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (βιβλίο δασκάλου σελ. 18,22)	Μελέτη Περιβάλλοντος Γ	Γλώσσα Δ (ενοτ.2, σελ. 40)		Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.13, σελ.9/ ενοτ.7, σελ.14-16)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
38	Επαγγέλματα της εποχής μας (αστικά, αγροτικά, ναυτικά κ.ά)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ.259,260)	•Μελέτη Περιβάλλοντος (σ.67,71, 95-99) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α& Β (δασκ.σελ18,22) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (δασκ. σελ. 31,46,53, 56,61, 67,73, 89,108) •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τάξεις Α –Δ (δασκ.σελ31,32)	•Μαθηματικά Β (κεφ.26) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (βιβλ.δασκ. σελ. 18,22) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκ. σελ.31,46,53,56, 61,67,73,89,108 •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (δασκ.σελ.31,32	•Θρησκευτικά Γ (ενοτ.12) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ. 31,46,53, 56, 61, 67,73,89,108)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ. 4, κεφ.1) •Αγγλικά Δ (unit 7) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ. 31,46,53, 56, 61, 67,73, 89,108)	•Γεωγραφία Ε (κεφ.11,37 / βιβλ. δασκάλου σελ. 35,36, 96, 97) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ. 31,46,53, 56,61, 67,73, 89,108)	•Γλώσσα ΣΤ (ενοτ. 13) •Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.5,8 / βιβλίο δασκάλου σελ. 25,26, 30,31) •Αγγλικά ΣΤ (unit 6) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκ. σελ. 31,46,53, 56, 61, 67,73, 89,108)
39	Τα παιχνίδια μας (Ελληνικά και άλλων χωρών / ομαδικά, επιτραπέζια, παραδοσιακά, πνευματικά, ηλεκτρονικά κ.ά).	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 28, 173, 187-188, 190, 203-212, 339, 341-343)	•Γλώσσα Α (βιβλ δασκ.σελ. 50) •Μαθηματικά Α •Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ.72-75 / δασκ.σελ.121-127) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκ. σελ. 103, 104, 105, 108, 112, 115,139) •Μουσική-κεφ.6	•Γλώσσα Β3 •Μαθηματικά Β (κεφ.18,30) •Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 18) •Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ.72-75) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 103,104, 105, 108,112, 115,139	•Γλώσσα Γ1 (βιβλίο δασκάλου σελ. 291) •Φυσική Αγωγή Γ-Δ (κεφ.2 ενοτ. Γ) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ. 103,104, 105, 108,112, 115,139)	•Φυσική Αγωγή Γ-Δ (κεφ.2 ενοτ. Γ) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου , σελ. 103,104, 105, 108,112, 115,139)	•Γλώσσα Ε (ενοτ.11) •Μαθηματικά Ε (σελ.10/κεφ.1,4, σελ.60 / κεφ.46) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου , σελ. 103,104, 105, 108,112, 115,139)	•Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.9, σελ.57) •Μαθηματικά ΣΤ (κεφ. 4,62) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 103,104, 105, 108,112, 115,139)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
40	Παραδοσιακά παιχνίδια / Τα παιχνίδια άλλοτε και σήμερα*	▪Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ. 11.4, σελ.346)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ.106-108) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων (βιβλ. δασκ.σελ. 50) ▪Φυσική Αγωγή Α&Β(σελ72-75) ▪Θεατρική Αγωγή Ε&ΣΤ, προτάσεις για τάξεις Α-Δ (δασκ. σελ. 29) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (δασκ. σελ. 103, 104, 105,108, 112, 115,139) ▪Μουσική (κεφ.6)	▪Γλώσσα Β (ενοτ. 22) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων (βιβλ. δασκ. σελ. 50) ▪Μαθηματικά Β (κεφ.18,30) ▪Φυσική Αγωγή Α&Β (σελ.72-75) ▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλ.δασκ. σελ. 29) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκ.,σελ. 103, 104, 105, 108, 112, 115,139)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ. 103,104,105, 108,112, 115,139)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ. 103,104, 105, 108,112, 115,139)	▪Γλώσσα Ε (ενοτ. 11) ▪Μαθηματικά Ε (κεφ. 1,4,10,25, 33,36, 45) ▪Φυσικά Ε (σελ.111) ▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ (Ζώνη 8, σελ.55) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ. 103,104, 105, 108,112, 115,139)	▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ (Ζώνη 8, σελ.55) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ. 103,104, 105, 108,112, 115,139)
41	Αρχαία ελληνικά παιχνίδια (ονομασίες, κανόνες, μαρτυρίες μέσα από αρχαιολογικά ευρήματα, αρχαία κείμενα, παραστάσεις σε αγγεία - εικαστικές δημιουργίες παιχνιδιών, καταγραφή τους και αναπαράσταση από τους μαθητές)				▪Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ.7, κεφ.1)		▪Γλώσσα (ενοτ.6) ▪Φυσικά (σελ.111)	

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
42	Ήρωες της Μυθολογίας μας (εικόνες, ανάγνωση κειμένων, επίσκεψη σε μουσείο, προβολή ταινιών, συζήτηση, εικαστικές δημιουργίες, αναπαραστάσεις, δημιουργία θεατρικού διαλόγου και παράσταση)			▪Μαθηματικά Β (κεφ.26)	▪Ιστορία Γ (ενοτ. 2,3,4,5,6 / βιβλίο δασκάλου σελ.70) ▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 32)			▪Φυσικά ΣΤ ▪Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.6, 24 / βιβλίο δασκάλου , σελ. 27, 67)
43	Αρχαίοι μύθοι (ελληνικοί και άλλων χωρών)		▪Γλώσσα Α (τ.2 / βιβλίο δασκάλου σελ. 67)		▪Γλώσσα Γ (τευχ.2, σελ. 57) ▪Μαθηματικά Γ (κεφ.8) ▪Ιστορία ▪Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 23-26) ▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (δασκ.σελ. 38)	▪Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 23-26)	▪Φυσικά Ε (σελ.83) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Ι 3,4 / Ι Α1)	▪Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.6, 24 / βιβλίο δασκ. σελ. 27, 67) ▪Φυσικά ΣΤ (σελ.33, 65) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Ι3,4 – ΙΑ1) ▪Αγγλικά ΣΤ (unit 4)
44	Το δωδεκάθεο				▪Ιστορία Γ (ενοτ. 1. 2,3 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 13-15, 23-28) ▪Μουσική Γ-Δ (κεφ.11) ▪Θεατρική Αγωγή Ε-ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (δασκ. σελ. 33)	Μουσική Γ-Δ (κεφ.11) ▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 33)		▪Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.6, 24 / βιβλίο δασκάλου , σελ. 27, 67)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
45	Η καθημερινή ζωή στην αρχαία Ελλάδα (μέσα από απεικονίσεις αγγείων κ.ά.): η ζωή των παιδιών (παιχνίδια), διαμόρφωση του χώρου, πώς πολεμούσαν, η ενδυμασία, τα επαγγέλματα, σπίτια, τι έτρωγαν, θέατρο, αρχαία αγορά)		▪Φυσική Αγωγή Α & Β (σελ. 23 / βιβλίο δασκάλου σελ.18-19)	▪Φυσική Αγωγή Α & Β (σελ. 23/ βιβλίο δασκάλου σελ.18-19)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Γ(ενοτ.7, κεφ.1) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ.89-91 / βιβλ. δασκ. σελ. 32) ▪Ιστορία (βιβλίο δασκάλου, σελ. 93, 102-104)	▪Ιστορία Δ (κεφ. 22, 36 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 65, 66, 101, 102)	▪Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή Ε (ενοτ. Α κεφ.4)	▪Αγγλικά ΣΤ (unit 5)
46	Ήθη και έθιμα του τόπου μας Ήθη και έθιμα άλλων λαών	▪Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 266-269)	▪Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 118-121) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ(κεφ1)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)	▪Θρησκευτικά Δ (δασκ. σελ. 11) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ(κεφ.1)	▪Μαθηματικά Ε (κεφ. 33, 37) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)	▪Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.7, σελ. 20-25) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)
47	Πανηγύρια /γιορτές/ λαϊκές αγορές/παζάρια (πότε, που και γιατί, οικονομική και θρησκευτική άποψη, επισκέψεις στο χώρο, φωτογράφιση, ηχογράφιση, συζητήσεις, συνεντεύξεις με πωλητές και αγοραστές- αναπαράσταση στο σχολείο)			▪Μελέτη Περιβάλλοντος Β(ενοτ. 15.4) ▪Μαθηματικά Β (κεφ.39,40)	▪Θρησκευτικά Γ (ενοτ. 25)		▪Ιστορία Ε (κεφ.11) ▪Μαθηματικά Ε (κεφ. 20.22)	

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
48	Εορταστικά ήθη και έθιμα του τόπου μας (Χριστούγεννα, Δωδεκαήμερο, Κάλαντα, Απόκριες, Χαρταετός, Πρωταπριλιά, Πρωτομαγιά...)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 266-269)	▪Γλώσσα Α (τευχ.1 & 2) ▪Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 41) ▪Ανθολόγιο Λογοτ.Κειμένων Α & Β (σελ. 42, 51-52 / δασκ. σελ. 23, 24, 46) ▪Μουσική Α (κεφ.11,12,13,18,19,22) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ(βιβλίο δασκάλου) ▪Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 86-86, 100-101) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)	▪Γλώσσα Β (ενοτ. 16.6) ▪Ανθολόγιο Λογοτ.Κειμένων Α& Β (σελ.42, 51-52 / δασκ. σελ. 23, 24, 46) ▪ΜουσικήΒ(κεφ 11,12,13, 20,21) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ.δασκ.) ▪Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 86, 100-101) ▪Θεατρική Αγωγή Ε&ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (δασκ. σελ. 38) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ1)	▪Γλώσσα Γ (τευχ.3, σελ. 66, 67 / βιβλ. δασκ. σελ. 50) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (βιβλ. δασκ. σελ. 27) ▪Θρησκευτικά Γ (κεφ.Δ.20, Ε.22) ▪Μουσική Γ-Δ (κεφ.25) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ(κεφ.1)	▪Γλώσσα Δ (ενοτ. 8) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (δασκ. σελ. 27) ▪Θρησκευτικά Δ (ενοτ 13) ▪Μαθηματικά Δ (κεφ.33) ▪Μουσική Γ-Δ (κεφ.25) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου) ▪Αγγλικά Δ (unit 5) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.1)	▪Γλώσσα Ε (ενοτ.14) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ ▪Μαθηματικά Ε (κεφ. 33, 37) ▪Μουσική Ε (κεφ.12) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου) ▪Αγγλικά Ε (unit 8) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.1)	▪Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.8,14) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.1)
49	Το εορτολόγιο/ ονομαστικές εορτές (να μάθουν οι μαθητές την προέλευση των ονομάτων)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.8, σελ. 126-128)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.51,61,78,82, 84,104,135)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.51,61,78,82, 84,104,135)	▪Θρησκευτικά Γ (ενοτ. 24) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.51,61,78,82, 84,104,135)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.51,61,78,82, 84,104,135)	▪Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή Ε(ενοτ.Α,κεφ.2) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (δασκ. σ.51,61, 78, 82,84,104,135)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.51,61,78,82, 84,104,135)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
50	Το δωδεκαήμερο – Ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων*/ Πρωτοχρονιά / Φώτα	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 266-269)	•Γλώσσα Α (τευχ.1, σελ.75/ βιβλίο δασκάλου σελ.50-51) •Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ.41) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ.111-115/ βιβλίο δασκάλου σελ. 39, 40, 46) •Μουσική Β (κεφ. 12,13) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 22,23,24, 25, 26, 120,137, 158,159) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.1,2, 3,4, 5,6,8)	•Γλώσσα Β (ενοτ.12) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 111-115 / βιβλίο δασκάλου σελ. 39, 40, 46) •Μουσική Β (κεφ. 12,13) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.22,23,24,25, 26,120,137,158, 159) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.1, 2, 3, 4,5,6,8)	•Γλώσσα Γ (τευχ.2, σελ. 74-76) •Θρησκευτικά Γ (κεφ.Δ.20, Ε.22) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 63-65 71-72) - βιβλίο δασκάλου , σελ. 24) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ.22,23,24,25, 26,120,137,158, 159) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ.1, 2, 3, 4,5,6,8)	•Γλώσσα Δ (ενοτ.8) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 63-65 71-72) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου, σελ.22,23,24,25, 26,120,137,158, 159) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ.1, 2, 3,4,5,6,8) •Αγγλικά Δ (unit 5)	•Γλώσσα Ε (ενοτ.) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Ζ 2, 3, 4 / Ι 5) •Μουσική Ε (κεφ.12) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου, σελ.22,23,24,25, 26,120,137,158, 159) •Αγγλικά Ε (unit 4) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ.1, 2, 3, 4,5,6,8)	• Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.8) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Ζ 2, 3, 4 / Ι 5) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ.22,23,24,25, 26,120,137,158, 159) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.1, 2, 3, 4,5,6,8)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
51	Έθιμα της Αποκριάς (ήθη και έθιμα, επιβίωσή τους-Τσικνοπέμπτη, Καθαρά Δευτέρα, χαρταετός, καρναβάλι, αποκριάτικος γάμος κ.ά – έθιμα απ' όλη την Ελλάδα- κατασκευές στολών, μασκών, χαρταετού κ.ά)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 266-269)	•Μελέτη Περιβάλλοντος (σελ.120) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών ΚειμένωνΑ& Β •Μουσική Α (κεφ.18) •Μουσικό ΑνθολόγιοΑ-ΣΤ (βιβλ. δασκ. σελ.28,29,30) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις(κεφ .1, 2,3,4,5, 6, 8)	•Γλώσσα Β (ενοτ.16.6) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α& Β •Μουσική Β (κεφ17) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (δασκ. σελ.28,29,30) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ(κεφ.1, 2, 3, 4, 5, 6, 8)	•Γλώσσα Γ (τευχ.2, σελ. 77) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.28,29,30) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.1, 2, 3, 4, 5, 6, 8)	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.28,29,30) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.1, 2, 3, 4, 5, 6, 8)	•Μαθηματικά Ε (κεφ. 33, 37) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Γ7) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.28,29,30) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ(κεφ.1, 2, 3, 4, 5, 6, 8)	•Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Γ7) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.28,29,30) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ.1, 2, 3, 4, 5, 6, 8)
52	Οι δώδεκα μήνες και η λαϊκή μας παράδοση*	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 174-175)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 40, 118-120) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 24,25) •Φυσική Αγωγή Α-Β (σ.86,100) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)	•Γλώσσα Β (ενοτ. 4,5, 8) •Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ. 4.1) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 24,25) •Φυσική Αγωγή Α-Β (σ.86,100) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις (κεφ.1)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ.4, κεφ.1) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1) •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 35)	•Γλώσσα Δ (τευχ.1, σελ. 10-12) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1) •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τάξεις Α – Δ (δασκάλου σελ. 35)	•Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (ΣΤ 8) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ(κεφ.1)	•Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.7, σελ. 20-23) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (ΣΤ 8) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
53	Το Πάσχα στην ελληνική παράδοση*	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 266-269)	•Γλώσσα Α (τευχ.2, σελ. 56/ δασκ.σελ.62,63) •Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ.121) •Ανθολόγιο Λογοτ.Κειμένων Α&Β(σ.116-120 / δασκ. σελ.41) •Μουσική-κφ.22 •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (δασκ.σελ. 125, 127, 137)	•Γλώσσα Β (ενοτ.21) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ.116-120/ δασκ. σελ. 41) •Μουσική Β (κεφ. 22) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ. 125,127, 137)	•Γλώσσα Γ (τευχ. 3, σελ. 64, 65 / δασκ. σελ 50) •Θρησκευτικά Γ (ενοτ 35, 36, 37, 38, 39) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 79-82/ δασκ. σελ 27, 28) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.125,127,137)	•Γλώσσα Δ (ενοτ. 15) •Θρησκευτικά Δ (ενοτ. 38) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 79-82/ δασκ. σελ 27, 28) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκ.σελ.125,127,137)	•Γλώσσα Ε (ενοτ. 14) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Ζ 5,6,7) •Μουσική Ε (κεφ.22) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ.125,127, 137)	•Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.14) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Ζ 5,6,7) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ.125,127, 137)
54	Οι 4 εποχές (παραδόσεις, γιορτές, έθιμα)	•Οδηγός Νηπιαγωγού	•Γλώσσα Α (τ.2 / δασκ. σελ. 47, 48, 60) •Μελέτη Περιβάλλοντος (σ.40, 128,129) •Ανθολόγιο Λογοτ.Κειμένων Α&Β(σ.141-142) •Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 84-87/ εκπ/κού , σελ.114) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ.(κεφ.1)	•Γλώσσα Β (εν.1,2,4 / εν. 23.5/ εν.24. 6) •Μελέτη Περιβάλλοντος-εν.21 •Μαθηματικά Β (βιβλ. δασκ, κεφ.17, 32,33) •Ανθολόγιο Λογοτ.Κειμένων Α&Β /σ.141,142 •Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ.84-87/ εκπ/κού, σ. 114) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις-κφ1	•Γλώσσα Γ2 (τευχ.2, σελ. 7-32/ βιβλίο δασκάλου, σελ. 37-40) •Μελέτη Περιβάλλοντος Γ(ενοτ.4, κεφ.8,10) •Μουσική Γ-Δ (κεφ.13) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)	•Μουσική Γ-Δ (κεφ.13) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)	•Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Α7) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)	•Γλώσσα ΣΤ (τ.2) •Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.5/ βιβλίο δασκάλου, σελ. 25, 26) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Α7) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
55	Η ελληνική σημαία (Ιστορία, συμβολισμός, ο ρόλος της στους απελευθερωτικούς αγώνες, εθνικός ύμνος, λογοτεχνικά κείμενα που αναφέρονται σε αυτή, επίσκεψη στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, κατασκευή σημαίας από τους μαθητές κ.ά.)		- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 122-123/ δασκ.σ.42) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (δασκ. σελ.186) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1, 2,3,4, 5,6,8)	- Γλώσσα Β (εν. 6.5 /εν.7.1) - Ανθολόγιο Λογοτ.Κειμένων (σελ. 122-123 / δασκ. σελ. 42) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ(δασκ.σ.186) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις(κεφ 1,2,3,4,5,6,8)	- Γλώσσα Γ (τευχ.1 σελ. 78/ δασκ. ενοτ. 1. 5) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.186) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ.1,2,3,4,5, 6,8)	- Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ.186) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.1, 2, 3,4,5,6,8)	- Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ.186) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ.1,2, 3,4,5,6,8)	- Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ.186) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ.1,2,3, 4,5,6,8)
56	Εθνικές γιορτές και ιστορικές επέτειοι	Οδηγός Νηπιαγωγού	- Γλώσσα Α (τευχ.1, σελ. 42 /τευχ.2,σελ40,41 / δασκ.σ. 42,59) - Μελέτη περιβάλλοντος Α(σελ.23, 112) - Ανθολόγιο Λογ. Κειμ.Α&Β (σελ. 124-130/ δασκ.σελ.42-44) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκ.) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ1,2,3, 4,5, 6, 7,8)	- Γλώσσα Β (ενοτ. 1,2,3,9,18) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 124-130/ δασκ. σελ. 42-44) - Μουσική Β (κεφ. 6) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκ.) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ(κεφ.1, 2, 3, 4,5,6,7,8)	- Γλώσσα Γ (τευχ.1 σελ.78-84 / τευχ2 σελ. 78-80 / δασκ. σελ.36, 44) - Θρησκευτικά Γ (ενοτ. 18) - Ανθολόγιο Λογ. Κειμένων Γ & Δ (σελ.92-120 / δασκ. σελ. 33-38) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ.1,2,3, 4,5,6,7,8)	- Γλώσσα Δ (ενοτ.3 σελ. 47-56/ ενοτ.12) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ& Δ (σελ.92-120 / δασκ. σ. 33-38) - Αγγλικά Δ (unit 5) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ(κεφ.1,2, 3,4,5,6,7,8)	- Γλώσσα Ε (ενοτ. 5, 3,12) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Η 3,4,7,8, 9,10,11,12,13,14 ,15,16) - Μουσική Ε (κεφ.4,8,20) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ(κεφ.1,2, 3,4,5,6,7,8)	- Γλώσσα ΣΤ (ενοτ. 3,5,12) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμ. Ε&ΣΤ (Η. 3,4,7,8, 9,10, 11, 12,13,14,15,16) - Μουσική ΣΤ (ενοτ.5,6,8,17) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.1,2,3, 4,5,6,7,8)

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
57	Παροιμίες		- Μελέτη Περιβάλλοντος Α(σελ. 119) - Ανθολόγιο Λογ. Κειμ.Α&Β	- Γλώσσα Β1 - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α& Β	Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ	Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ	Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ	Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ
58	Ενδυμασία και παράδοση <i>(ελληνικές φορεσιές, είδη φορεσιών, υλικά & τρόπος κατασκευής, τα μέρη των φορεσιών, πως και πότε τις φορούσαν, κατασκευές φορεσιών, εικαστικές δημιουργίες-, επισκέψεις: Λύκειο Ελληνίδων, Λαογραφικό μουσείο, Ιστορικό αρχείο, βιβλιοθήκες κ.ά.)/ Η ενδυμασία στην αρχαία Ελλάδα(είδη ενδυμασίας: πέπλος, χλαμύδα, χιτώνας, ιμάτιο κ.α. Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο, παρατήρηση αγγείων, γλυπτών, αντικειμένων σχετικά με την ένδυση των αρχαίων, δημιουργία ενδυμάτων με απλά υλικά , δραματοποίηση κ.ά.)/ Ενδυμασία και καθημερινή ζωή</i>		- Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 104) - Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 36)	- Μαθηματικά Β(τευχ.1.) - Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 104)	Μελέτη Περιβάλλοντος Γ (ενοτ.7, κεφ.1)	Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ. 2, κεφ.1)		Αγγλικά ΣΤ (unit 5)
59	Η ιστορία του ημερολόγιου			- Μελέτη Περ/ντος -εν.4.1 - Μαθηματικά Β (κεφ.32, 33)				

α/ α	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
60	Ανεμόμυλοι / νερόμυλοι / Το νερό στην παράδοση	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.10)				•Γλώσσα Δ (ενοτ.2, σελ.39, 40)	•Γλώσσα Ε (εν.1,σελ.16-20) •Φυσικά-σελ.24	•Φυσικά ΣΤ (σελ.13)
61	Ο κόσμος των ρολογιών από την αρχαιότητα έως σήμερα* (ιστορία μέτρησης του χρόνου, είδη ρολογιών, τεχνίτες, κατασκευή και διακόσμηση, η εξέλιξή τους)		•Μελέτη Περιβάλλοντος Α (σελ. 33, 38 / δασκ. σελ. 48) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 155-156 / δασκ.σ.50)	•Μαθηματικά Β (κεφ. 47,48) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 155-156/ δασκ. σ.50) •Μουσική Β (κεφ. 24)	•Μαθηματικά Γ (κεφ. 22, 26, 49)		•Φυσικά Ε (σελ. 29, 77)	•Μαθηματικά ΣΤ (κεφ. 51)
62	Η ελιά , σύμβολο δια μέσου των αιώνων. – Ιστορία-Μυθολογία- Τέχνη-Παράδοση. (συμβολισμός, ήθη και έθιμα, παραδόσεις, έργα τέχνης, ζωγραφική, λογοτεχνία, αγγεία,-παραγωγή, εργαλεία κ.ά)		•Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 16,17)	•Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ. 16,17)	•Μελέτη περιβάλλοντος Γ (ενοτ.4, κεφ.1)	•Γλώσσα Δ (ενοτ.7, σελ. 27-46)	•Μαθηματικά Ε (κεφ.51)	
63	Οι αριθμοί από την αρχαιότητα έως σήμερα (σύστημα αρίθμησης, χρήση των αριθμών-έρευνα, πληροφορίες από έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό- εικαστικές δημιουργίες κ.ά)/ Σπουδαίοι Έλληνες Μαθηματικοί (Αρχιμήδης. Πυθαγόρας, Ερατοσθένης)		•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ.109,114)	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ.109,114)	•Μαθηματικά Γ (κεφ. 6, 29, 40) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου σελ.109,114)	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ.109,114)	•Μαθηματικά Ε (κεφ. 42, 53) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου, σελ.109,114)	•Μαθηματικά ΣΤ (σελ. 8, 60, 74 / κεφ. 6, 14, 17 / τετρ. εργ. κεφ 17) •Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκάλου σελ.109,114)
64	Η ιστορία του χαρτιού						•Εικαστικά Ε-ΣΤ (Α2)	•Εικαστικά Ε-ΣΤ (Α2)

Β2. ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Θεματικός άξονας : Λογοτεχνία

α/ α	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
1	Ζωντανεύοντας τη Λογοτεχνία (αφήγηση, δραματοποίηση, θεατρικό αναλόγιο, δραστηριότητες παιδιών)	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.8)	•Γλώσσα Α (τευχ.1, σελ. 40,68) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ	•Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ	•Γλώσσα Γ (τευχ. 1, σελ. 27,28/ τευχ. 3 σελ. 32-34 / βιβλ. δασκ. σελ 47) •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκ. σελ. 29) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	•Θεατρική Αγωγή Ε& ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 29) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	•Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	•Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ
2	Βλέποντας τον κόσμο μέσα από τα μάτια των άλλων	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.8)	•Γλώσσα Α (τευχ.1, σελ. 40,68 / τευχ.2, σελ.60,62 / δασκ. σελ. 63)		•Γλώσσα Γ (τευχ. 3 σελ. 7-23)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ.7, κεφ.2)	•Γλώσσα Ε (ενοτ.9)	
3	Λογοτεχνικά έργα που αναφέρονται σε εθνικές γιορτές και επετείους		•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου,) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	•Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) •Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ

α/ α	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
4	Γνωρίζοντας τον κόσμο ενός λογοτεχνικού έργου	• Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.8)	• Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	• Μαθηματικά Β (δασκάλου κεφ.8, 9,13, 14,22,33,35) • Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ	• Γλώσσα Γ (τευχ. 1, σελ. 27,28) • Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	• Μελέτη Περιβάλλοντος Δ (ενοτ.7, κεφ.2) • Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ	• Γλώσσα Ε (ενοτ.9) • Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	• Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ
5	Ομηρικά έπη				• Ιστορία Γ • Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ-Δ (σελ. 84-88) • Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 19-21)	• Ιστορία Δ (ενοτ.1, κεφ.3 / δασκ. σ.. 21-23) • Ανθολόγιο Λογοτ,Κειμένων Γ-Δ (σ.84-88) • Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 19-21)		
6	Ιστορία της γραφής (η γένεση της γραφής, είδη γραφής, η συμβολή της γραφής, γραπτός λόγος, υλικά γραφής, ελληνικό αλφάβητο, εφεύρεση μας τυπογραφίας, διάδοση της γνώσης - συγκέντρωση υλικού με διάφορα είδη γραφών, επιγραφών και πινακίδων επίσκεψη στο Μουσείο Γραφής, εικαστικές δημιουργίες με διάφορα είδη γραφής και έκθεση έργων των μαθητών)	•			• Ιστορία Γ (ενοτ. 9.4, 10.5) • Μαθηματικά Γ (κεφ.40)	• Γλώσσα Δ (ενοτ.1 σελ. 20-23 / ενοτ.10 σελ. 93-97) • Ιστορία Δ (κεφ.9, 4, 23, 37, 41β / βιβλίο δασκάλου, σελ.23, 36, 37)	• Ιστορία Ε (κεφ.42)	• Φυσικά ΣΤ (σελ.111)

α/ α	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
7	Γνωριμία με ένα συγγραφέα και το έργο του* / Το εργαστήρι του συγγραφέα		▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ	▪Γλώσσα Γ (τευχ. 3, σελ. 60,61) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	▪Ιστορία Δ (βιβλ. δασκ. σελ. 36, 37) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	▪Γλώσσα Ε (ενοτ.9, σελ. 36-40) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ
8	Η ποίηση στο Δημοτικό σχολείο.		▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α& Β ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α& Β ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α -ΣΤ	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α -ΣΤ	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε& ΣΤ ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	▪Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.3,4) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε&ΣΤ ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-Στ
9	Λιανοτράγουδα		▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Θ3) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκ.)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Θ3) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλ. δασκ.)
10	Φτιάχνοντας λίμερικ (ληρολόγημα)		▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 54,55/ δασκ., σελ. 24)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 54,55/ δασκ., σελ. 24)				

α/ α	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
11	Μύθοι ελληνικοί και άλλων λαών / Ταξιδεύοντας σε μυθικούς τόπους και με μυθικούς ήρωες.		- Γλώσσα Α (τευχ.2, σελ.74) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 78,79)	- Γλώσσα Β (ενοτ.7.8, 16.9) - Μαθηματικά Β (βιβλίο δασκάλου κεφ.4, 17) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ.78,79)	- Γλώσσα Γ (τευχ.2, σελ.56,57 / τευχ. 3 σελ. 19,20) - Ανθολόγιο Λογοτ.Κειμένων Γ & Δ(σελ. 46-49/ βιβλίο δασκάλου σελ. 19,20) - Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α-Δ (βιβλ. δασκ.σελ. 38)	Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 46-49)	- Φυσικά Ε (σελ.83) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ - Αγγλικά Ε (unit 10)	- Γεωγραφία ΣΤ (κεφ.6) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ - Αγγλικά ΣΤ (unit 4)
12	Σύγχρονο παραμύθι	Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.8)	Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ&Δ (σελ.160-163) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ&Δ (σελ. 160-163) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Β6) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Β6) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ
13	Φτιάχνοντας ένα παραμύθι ή μια ιστορία / Ένα παραμύθι που τελειώνει όπως θες εσύ.../ Τα παιδιά φτιάχνουν παραμύθια και ιστορίες από τις ζωγραφιές τους.	Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.8 - σελ.144-147)	- Γλώσσα Α (τευχ.1, σελ.40, τευχ.2, σελ.64 / δασκ. σελ. 24, 42) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 69-70)	- Γλώσσα Β (ενοτ. 5.5, 7.8) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 69-70)	Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α - Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 28-30)	- Γλώσσα Δ (ενοτ.9 σελ. 77,78) - Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α&Δ(δασκάλ. σελ.28-30)	Γλώσσα Ε (ενοτ.9, 10)	

α/ α	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
14	Κλασικά /Παραδοσιακά/ λαϊκά παραμύθια (ελληνικά και άλλων λαών) *	•Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.8 - σελ. 102-105, 144-147, 193-195)	▪Γλώσσα Α (σελ. 40, 68,70) ▪Μαθηματικά Α (κεφ. 29,59/ δασκ. σελ. 86, 153) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 63, 64, 80-84 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 25, 26, 31,46) ▪Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ.102) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Μουσική (κεφ. 15) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ.102) ▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τάξεις Α-Δ(βιβλ. δασκ. σελ. 28) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 63, 64, 80-84 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 25, 26, 31,46) ▪Φυσική Αγωγή Α-Β (σελ.102) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ	▪Γλώσσα Γ (τευχ. 3 σελ. 28-33) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 50-52, 61-62) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 50-52, 61-62) ▪Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 37) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Γ9/ ΣΤ5/ Θ 4,5) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ ▪Αγγλικά Ε (unit 8)	▪Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.4, σελ. 61-68) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ ▪Αγγλικά ΣΤ (unit 3) ▪Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) ▪Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ

α/ α	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
15	Παροιμίες/Γλωσσοδέτες/ Αινίγματα	•Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 241)	•Μελέτη Περιβάλλοντος Α(σελ. 118,119) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 135, 136, 145,146 / δασκ. σελ. 45, 47) •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 28)	•Γλώσσα Β (ενοτ. 5.8, 8) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α & Β (σελ. 135, 136, 145,146) •Μαθηματικά Β (βιβλίο δασκ.κεφ.3) •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκ. σελ. 28)	•Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 57-60/ βιβλίο δασκάλου, σελ. 21,22) •Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 100) •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 28)	•Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ & Δ (σελ. 57-60/ βιβλίο δασκάλου, σελ. 21,22) •Φυσική Αγωγή Γ-Δ (σελ. 100) •Θεατρική Αγωγή Ε & ΣΤ, προτάσεις για τις τάξεις Α – Δ (βιβλίο δασκάλου σελ. 28)	•Γλώσσα Ε (ενοτ.1, σελ 20) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ	•Γλώσσα ΣΤ (ενοτ.4, σελ. 60) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ
16	Σκίτσα και γελοιογραφίες από παιδιά./ Γνωριμία με το επάγγελμα του γελοιογράφου			•Γλώσσα Β (ενοτ.3)		•Γλώσσα Δ (ενοτ.3, σελ. 51)	•Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ.Γ 1)	•Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ.Γ 1)
17	Κόμικς. (Είδη και τεχνικές. Τα παιδιά φτιάχνουν τη δική τους ιστορία σε κόμικς)			•Γλώσσα Β (ενοτ.3)		•Γλώσσα Δ (ενοτ.11, σελ. 15-18)	•Γλώσσα Ε (ενοτ. 4, σελ. 53,54) •Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ.Γ2) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (ΙΑ3)	•Γλώσσα ΣΤ (ενοτ. 13, σελ.18-21) •Εικαστικά Ε-ΣΤ (ενοτ.Γ2) •Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (ΙΑ3)

α/ α	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
18	Ό,τι αφορά το βιβλίο (Ιστορία κατασκευής του βιβλίου, φτιάχνουμε βιβλία, σελιδοδείκτες, βιβλιοστάτες) / Πως γεννιέται ένα βιβλίο (η ιδέα του συγγραφέα, το γράψιμο της ιστορίας σε γραφομηχανή ή υπολογιστή, ο χρόνος γραφής, εκδότης, εικονογράφηση, εκτύπωση, βιβλιοδεσία, έκδοση κ.ά)/ Επαγγέλματα που αφορούν το βιβλίο (εκδότης συγγραφέας, εικονογράφος, επιμελητής, μεταφραστής, γραφίστας, τυπογράφος, βιβλιοδέτης, βιβλιοπώλης, βιβλιοθηκάριος, κ.ά)			▪Μελέτη Περιβάλλοντος Β (ενοτ.19)			▪Γλώσσα Ε (ενοτ. 9, σελ. 43)	
19	Η Βιβλιοθήκη του τόπου μου (επίσκεψη, ξενάγηση, δραστηριότητες, ...) / Γνωριμία με τη βιβλιοθήκη του σχολείου μας / Δημιουργία και οργάνωση βιβλιοθήκης της τάξης μας	▪Οδηγός Νηπιαγωγού (κεφ.8 - σελ. 113-115, 134, 135)	▪Γλώσσα Α (τευχ.2,σελ.58/ βιβλίο δασκάλου σελ.64)	▪Μαθηματικά Β (κεφ.17)		▪Μαθηματικά Δ (κεφ.35)	▪Γλώσσα Ε (εν.9, σελ.41,42 / δασκ.σ.22, 23) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε&ΣΤ (Δ5) ▪Μαθηματικά Ε (κεφ.28)	▪ΜαθηματικάΣΤ (κεφ.36) ▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Δ5)
20	Στο βιβλιοπωλείο της γειτονιάς μας					▪Μαθηματικά Δ (κεφ.20)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Δ5)	▪Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε & ΣΤ (Δ5)

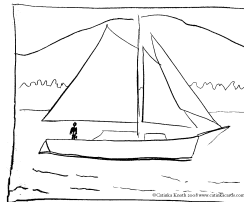
α/ α	ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ανά τάξη)						
	ΘΕΜΑ	Νηπιαγωγείο	Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
21	Εικονογράφηση μιας ιστορίας/παραμυθιού/μύθου/ τραγουδιών		- Γλώσσα Α (βιβλ. δασκ. σελ.50,65) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ.5).	- Γλώσσα Β (ενοτ.5.5) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α – ΣΤ (κεφ.5).	- Εικαστικά Γ-Δ (ενοτ.Γ3) - Μελέτη περιβάλλοντος Γ - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.5).	- Εικαστικά Γ-Δ (ενοτ.Γ3) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ.5).	- Γλώσσα Ε (ενοτ.9) - Εικαστικά Ε-ΣΤ (Α4) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ. 5)	- Εικαστικά Ε-ΣΤ (Α4) - Μουσικό Ανθολόγιο Α-ΣΤ (βιβλίο δασκάλου) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α- ΣΤ (κεφ. 5)
22	Δημιουργία εντύπου (πολιτιστικού, ιστορικού κ.ά)	Οδηγός Νηπιαγωγού (σελ. 142-143)	- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Α-Β (βιβλίο δασκάλου σελ. 37,38) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α - ΣΤ (κεφ. 5).	- Γλώσσα Β (ενοτ.10, 14) - Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Α-Β (βιβλίο δασκάλου, σελ. 37,38) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ. 5).	- Γλώσσα Γ (τευχ. 2, σελ.43,44 / βιβλίο δασκάλου, σελ. 41) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ. 5).	- Γλώσσα Δ (ενοτ.9, σελ. 62, 63) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ. 5).	- Γλώσσα Ε (ενοτ.6, σελ. 84,85/ βιβλίο δασκάλου σελ.92,93) - Γεωγραφία Ε (κεφ.12,36 / βιβλίο δασκάλου σελ.92,93) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ. 5).	- Γλώσσα ΣΤ (ενοτ. 15, σελ.50-53) - Σχολικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις Α-ΣΤ (κεφ. 5).

Γ. 14 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ» ΚΑΙ «ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ»

Πολιτιστική παράδοση εννοούμε τα πολιτιστικά και ιστορικά εκείνα στοιχεία που κληρονομήθηκαν από τις παλιότερες στις νεότερες γενιές (μνημεία, κατασκευές, παραδόσεις, κ.λ.π). Στόχος των συγκεκριμένων προγραμμάτων από την παραπάνω θεματική ενότητα είναι η απόκτηση γνώσεων για τα πολιτιστικά και ιστορικά στοιχεία του τόπου μας, η κατανόηση του παρελθόντος και έμπνευση για ένα καλύτερο παρόν και μέλλον, η διαμόρφωση της ιστορικής και πολιτιστικής συνείδησης, η γνώση μέσω της έρευνας και της βιοματικής προσέγγισης ενός θέματος και ο συνδυασμός μάθησης και δράσης.

Στο θεματικό άξονα της λογοτεχνίας, στόχος των πολιτιστικών προγραμμάτων είναι η μύηση στη μαγεία και την απόλαυση της ανάγνωσης, η γνωριμία με άλλους πολιτισμούς, η απόκτηση γνώσεων, η καλλιέργεια της αισθητικής, η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και η επαφή με άλλους τομείς που αφορούν τον κόσμο του βιβλίου (βιβλιοθήκη, ιστορία της γραφής, γνωριμία με συγγραφείς, επαγγέλματα που αφορούν το βιβλίο κ.ά).

Οι δραστηριότητες που αναφέρονται στα παρακάτω σχέδια είναι ενδεικτικές και υποβοηθητικές και όχι δεσμευτικές. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσαρμόσουν, να προσθέσουν, να αφαιρέσουν δράσεις ανάλογα την τάξη, το επίπεδο και το ενδιαφέρον των μαθητών τους και να διαμορφώσουν το δικό τους πολιτιστικό πρόγραμμα.

1. «Το καράβι - ένα ταξίδι στο χρόνο»

Γενικός στόχος: Να διευρύνουν οι μαθητές τις γνώσεις τους για το καράβι και τη ναυτιλία στο πέρασμα των αιώνων.

Υποθέματα : Το καράβι μέσα στο χρόνο. Η εξέλιξή του από την αρχαιότητα έως σήμερα. Η ναυτιλία και τα ναυτικά επαγγέλματα. Η ζωή των ναυτικών.

Επιμέρους στόχοι: Να γνωρίσουν τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, την παραδοσιακή και την σύγχρονη τέχνη όσον αφορά το καράβι και τη ναυτιλία, να γίνουν ευαισθητοποιημένοι ταξιδιώτες, να μάθουν να συλλέγουν πληροφορίες και να τις επεξεργάζονται, να εκφραστούν δημιουργικά και να αναπτύξουν κλίμα συνεργασίας και ομαδικότητας.

Υλοποίηση: Καταιγισμός ιδεών. Επιλογή θέματος και υποθεμάτων με τους μαθητές.

- ❖ Συζήτηση γνώσεων και εμπειριών για το θέμα (αν έχουν ταξιδέψει με πλοίο, τι παρατήρησαν, τι ένιωσαν, αν τους άρεσε, αν έχουν συγγενή τους ναυτικό κ.ά).
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των δραστηριοτήτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, φωτογράφιση, ερωματολογία κ.ά.).
- ❖ Έρευνα, συγκέντρωση υλικού από: βιβλιοθήκες, Ναυτικό Μουσείο, Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, Λαογραφικό Μουσείο, πολιτιστικούς φορείς, διαδίκτυο.
- ❖ Επεξεργασία υλικού και αξιοποίησή του.
- ❖ Επίσκεψη σε καράβι και ξενάγηση των μαθητών στους χώρους του, συνεργασία με τον καπετάνιο και τους ναυτικούς. Δημιουργία ερωματολογίου για τους επιβάτες και το Ψ ναυτικό ή (αν το Ψ αρέσει τα ταξίδια με το καράβι, το $\lambda\omicron$ ρ ν

ταξιδεύουν, αν έχουν εξυπηρέτηση, τη συμπεριφορά των επιβατών, την καθαριότητα, κ.ά.).

- ❖ Επίσκεψη σε καρνάγιο ή ναυπηγείο να γνωρίσουν πως κατασκευάζεται ένα καράβι.
- ❖ Επίσκεψη στο σχολείο ανθρώπων που έχουν σχέση με το ναυτικό επάγγελμα. και συζήτηση με τα παιδιά.
- ❖ Μύθοι, λαϊκά παραμύθια, τραγούδια, παραδόσεις σχετικά με τα καράβια. και τη θάλασσα.
- ❖ Μελέτη έργων τέχνης με θέμα το καράβι: πίνακες ζωγραφικής, θαλασσογραφίες, κ.α.
- ❖ Μορφές τέχνης και καράβι (παραδοσιακή και σύγχρονη).
- ❖ Καταγραφή πληροφοριών σχετικές με την εξέλιξη του καραβιού από την αρχαιότητα έως σήμερα, γνωστούς θαλασσοπόρους και ιστορικά πρόσωπα που συνδέονται με το θέμα.
- ❖ Δημιουργική έκφραση: ζωγραφική, κατασκευές, δημιουργία ναυτικών κόμπων, Ομαδική κατασκευή ενός καραβιού με απλά και ανακυκλώσιμα υλικά (ξύλα, σχοινιά, καλάμια, κ.ά.).
- ❖ Μουσική και τραγούδια σχετικά με το θέμα και χορευτικά δρώμενα.
- ❖ Θεατρικά παιχνίδια και δρώμενα, ιστορίες.
- ❖ Δημιουργία εντύπου/ημερολογίου/cd-rom με το υλικό του προγράμματος.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες:. Μέθοδος project. Έρευνα πεδίου. Έρευνα δράσης. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος.

Συνεργασία με τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς, Βιβλιοθήκη, ναυτικούς, Ναυτικό Μουσείο, Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, Λαογραφικό Μουσείο, Υπουργείο Πολιτισμού-Τμήμα εκπαιδευτικών προγραμμάτων, Εφορεία Αρχαιοτήτων, Πινακοθήκη, τον/ την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη Περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Επαρκείς γνώσεις για το καράβι και τη ναυτιλία μέσα από τη διαδρομή διάφορων εποχών. Ευαισθητοποίηση των παιδιών και απόκτηση θετικής συμπεριφοράς ως προς το θαλάσσιο περιβάλλον, τους συνανθρώπους τους και συνταξιδιώτες. Διαμόρφωση της πολιτιστικής τους ταυτότητας, ανάπτυξη δεξιοτήτων τους, συνεργασίας και ομαδικής δουλειάς.

2. «Μνημεία αρχιτεκτονικής: Τα σπίτια του χθες»

Γενικός στόχος: Να γνωρίσουν οι μαθητές μέσα από την παρατήρηση και την εμπειρία τα παλαιά κτίρια της πόλης / περιοχής/συνοικίας τους και τον τρόπο που κατασκευάστηκαν.

Υποθέματα : Διατήρηση και αναπαλαίωση κτιρίων αρχιτεκτονικής αξίας, επαγγέλματα που αφορούν τις οικοδομές, η ζωή στην παλαιότερη εποχή.

Επιμέρους στόχοι: Να γνωρίσουν οι μαθητές την αρχιτεκτονική ιστορία του τόπου τους μέσα από τις μνήμες του παρελθόντος και τα σωζόμενα κτίρια. Να κατανοήσουν την ανάγκη συντήρησης και διατήρησης αυτών των κτιρίων. Να βιώσουν, παρατηρήσουν, ερευνήσουν, καταγράψουν, μελετήσουν, εκφραστούν δημιουργικά και να συνεργαστούν μεταξύ τους.

Υλοποίηση: Καταιγισμός ιδεών.

- ❖ Επιλογή θέματος και υποθεμάτων.

- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, φωτογράφιση, ερωτηματολόγια κ.ά.).
- ❖ Έρευνα και συγκέντρωση υλικού από: βιβλιοθήκες, άλμπουμ, ημερολόγια, διαφημιστικά, διαδίκτυο, φωτογραφίες κ.ά.
- ❖ Ταξινόμηση και ανάλυση των πληροφοριών.
- ❖ Επισκέψεις σε παλιά και διατηρητέα σπίτια (λαϊκά, νεοκλασικά). Να παρατηρήσουν την αρχιτεκτονική αυτών και τις διαφορές λαϊκών και νεοκλασικών κτιρίων.
- ❖ Φωτογράφιση των κτιρίων και παρατήρησή τους (πόρτες, παράθυρα, μπαλκόνια, αυλές κ.ά.).
- ❖ Σύνταξη ερωτηματολογίου για τους κατοίκους της περιοχής(αν τους αρέσει σήμερα η περιοχή τους, τι θα άλλαζαν, τι τους λείπει περισσότερο (πράσινο, ησυχία,...) τι πρέπει να γίνει....) .
- ❖ Συνεντεύξεις: από κατοίκους μεγάλης ηλικίας που θυμούνται το πώς ήταν τα σπίτια της εποχής τους, από παλιούς μαστόρους που έχτιζαν τέτοια σπίτια ή κτίσματα για τα υλικά κατασκευής (πέτρες, σανίδια, κεραμίδια, τοίχοι, οροφές,...) το πώς χτίζονταν, πληροφορίες για την κατασκευή τους (μηχανικός, αρχιτέκτονας, σχέδια, άδειες , θεμέλια κ.ά), από τις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου ή νομαρχίας(τι γίνεται τώρα, άδειες...).
- ❖ Έθιμα και παραδόσεις για τα σπίτια.
- ❖ Παροιμίες, Μύθοι, παραμύθια, ιστορίες για σπίτια.
- ❖ Καταγραφή των παλιών σπιτιών της περιοχής και χαρτογράφησή τους.
- ❖ Εικαστικές δημιουργίες.
- ❖ Έκδοση εντύπου με το υλικό που έχει συγκεντρωθεί.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας, Έρευνα πεδίου. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος.

Συνεργασία με τις τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς, Βιβλιοθήκη, Λαογραφικό και Ιστορικό Μουσείο, τον/ την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Ιστορία, Γεωγραφία, Γλώσσα, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση: Συζήτηση με τους μαθητές, κατά την εξέλιξη του προγράμματος, για την πορεία και τα αποτελέσματα του προγράμματος, παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, σε όλο το σχολείο και τους γονείς και ενημέρωση της ιστοσελίδας του σχολείου αν υπάρχει.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Η απόκτηση γνώσεων της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου τους και η ευαισθητοποίηση των παιδιών αλλά και των γονιών τους στη διατήρηση των κτισμάτων αρχιτεκτονικής αξίας και στην αναπαλαίωσή τους.

3. «Η ιστορία του σχολείου μας»

Γενικός στόχος: Να γνωρίσουν οι μαθητές το σχολείο τους στο πέρασμα του χρόνου.

Υποθέματα : Η πορεία της εκπαίδευσης, ο δάσκαλος και η διδασκαλία παλιότερων εποχών μέσα από τις διηγήσεις παλιών μαθητών και δασκάλων του σχολείου, σχολικά αντικείμενα άλλοτε και τώρα (ποδιές, λευκώματα, τετράδια, βιβλία, γυμναστικές επιδείξεις, εκπαιδευτικό υλικό, φωτογραφίες, αρχεία).

Επιμέρους στόχοι: Να ευαισθητοποιηθούν και να αγαπήσουν το σχολείο και τη μάθηση γενικά. Να μάθουν την ιστορία της περιοχής τους. Να μάθουν να συνεργάζονται.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση για το σχολείο τους και προτάσεις θεμάτων που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν.
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, φωτογράφιση, ερωτηματολόγια κ.ά.).
- ❖ Έρευνα, συγκέντρωση υλικού (για την ίδρυση, το κτίσμα, την περιοχή, την αρχιτεκτονική του κτιρίου, διαστάσεις, διαμορφώσεις, επισκευές, κ.ά) από : τα αρχεία του σχολείου, βιβλιοθήκες, τοπικές αρχές, τους κατοίκους. Συλλογή παλιότερων φωτογραφιών και σχολικών ειδών.
- ❖ Μαρτυρίες κατοίκων της περιοχής.
- ❖ Συνεντεύξεις από παλιότερους δασκάλους και συγγενείς (αριθμό μαθητών, αυλή, διάλειμμα, τι φορούσαν, συμπεριφορά δασκάλων και μαθητών, βαθμοί, τιμωρίες, εκκλησιασμός, εκδρομές, βιβλία, γραφική ύλη, θέρμανση, γιορτές, εκδηλώσεις,...).
- ❖ Επίσκεψη των παιδιών σε όλους τους χώρους του σχολείου και καταγραφή των παρατηρήσεών τους.
- ❖ Καταγραφή των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων του σχολείου και πως θα ήθελαν να είναι το σχολείο.
- ❖ Επίσκεψη στο Δήμαρχο για την υποστήριξή του στη διαμόρφωση του σχολείου, αν είναι εφικτό, σύμφωνα με τις επιθυμίες των μαθητών.
- ❖ Επεξεργασία και αξιοποίηση του υλικού.
- ❖ Εικαστικές δημιουργίες και παρεμβάσεις στο χώρο του σχολείου.
- ❖ Έκθεση με τα έργα των παιδιών, τις φωτογραφίες και παλιά σχολικά είδη (ποδιές, λευκώματα, τετράδια, βιβλία, γυμναστικές επιδείξεις, εκπαιδευτικό υλικό, φωτογραφίες, αρχεία) που συγκέντρωσαν με τη βοήθεια των συγγενών τους.
- ❖ Θεατρικό δρώμενο με θέμα το σχολείο μιας άλλης εποχής.
- ❖ Έκδοση λευκώματος με την ιστορία του σχολείου.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας. Έρευνα πεδίου. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος.

Συνεργασία με τοπικές αρχές, Βιβλιοθήκη, τους κατοίκους, σύλλογο γονέων και κηδεμόνων, εκπαιδευτικό προσωπικό, τον/ την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Μαθηματικά, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη Περιβάλλοντος, Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή Ε΄.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς .

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Αγάπη και αλλαγή συμπεριφοράς όσον αφορά το σχολείο τους.

4. «Η γειτονιά μας»

Γενικός στόχος

Να γνωρίσουν την περιοχή που ζουν, τις πολιτισμικές, κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες της γειτονιάς τους.

Υποθέματα : Χαρτογράφηση της γειτονιάς, καταγραφή των δρόμων και η ιστορία τους, σημαντικοί άνθρωποι της γειτονιάς.

Επί μέρους στόχοι: Να γνωρίσουν τα παιδιά την τοπική ιστορία και τις παραδόσεις, ιστορία των δρόμων, ιστορικά μνημεία και αρχιτεκτονική κληρονομιά της περιοχής. Διασύνδεση του σχολείου με την ευρύτερη κοινωνία. Καλλιέργεια ομαδικότητας και

συνεργασίας. Να ασκηθούν στην παρατήρηση και καταγραφή. Να βιώσουν, παρατηρήσουν, να ερευνήσουν, να καταγράψουν, να μελετήσουν και να εκφραστούν δημιουργικά.

Υλοποίηση:

- ❖ Επιλογή θέματος και των υποθεμάτων που θα ασχοληθούν, συζήτηση για το θέμα.
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, φωτογράφιση, ερωτηματολόγια κ.α.).
- ❖ Έρευνα και συγκέντρωση υλικού (διαδίκτυο, βιβλία, συνεντεύξεις, βιβλιοθήκες κ.ά.).
- ❖ Φωτογράφιση και χαρτογράφιση της περιοχής. Συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού προηγούμενων ετών.
- ❖ Επισκέψεις σε μουσεία, ιστορικά και πολιτιστικά μέρη της περιοχής.
- ❖ Καταγραφή των πλατειών, εκκλησιών, μνημείων και των δρόμων και ιστορίας της ονομασίας τους.
- ❖ Καταγραφή πληροφοριών για σημαντικούς ανθρώπους, συνεντεύξεις τους αν ζουν ή από συγγενείς τους.
- ❖ Συνεντεύξεις από τους κατοίκους για πληροφορίες το πώς ήταν πριν από χρόνια η περιοχή.
- ❖ Σύνταξη ερωτηματολογίου για τους κατοίκους της περιοχής (αν τους αρέσει σήμερα η περιοχή τους, τι θα άλλαζαν, τι τους λείπει περισσότερο (πράσινο, ησυχία,...) τι πρέπει να γίνει...).
- ❖ Επεξεργασία και αξιοποίηση του υλικού.
- ❖ Εικαστικές δημιουργίες με θέματα που αφορούν στον τόπο τους.
- ❖ Δραματοποίηση παραδοσιακών δρώμενων, μύθων, εθίμων του τόπου τους.
- ❖ Σύνταξη και έκδοση οδηγού της περιοχής ή ημερολογίου.

Μεθοδολογία – συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς, Βιβλιοθήκη, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα : Μελέτη περιβάλλοντος, Μαθηματικά, Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Αισθητική Αγωγή.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και εκδήλωση με τη συνεργασία των κατοίκων της γειτονιάς τους σύμφωνα με το υλικό που έχουν συλλέξει.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση : Επιπλέον γνώσεις για τον τόπο τους (ιστορία, πολιτισμό, ιστορικά πρόσωπα, καλλιτέχνες κ.α), ανάπτυξη συνεργασίας, υπευθυνότητας και φιλικών σχέσεων.

5. «Το χωριό μου ή η πόλη μου ή η συνοικία μου»

Γενικός στόχος: Να γνωρίσουν την ιστορία, την οικονομική ανάπτυξη, τις ασχολίες των κατοίκων και να αγαπήσουν τα παιδιά τον τόπο τους.

Υποθέματα: Η ιστορία του τόπου τους, ιστορικά, πολιτιστικά, παραδοσιακά μέρη, παραδοσιακά παιχνίδια, ασχολίες και κύρια επαγγέλματα των κατοίκων της περιοχής, τοπικά προϊόντα, ήθη – έθιμα, παραδόσεις, λαογραφικά στοιχεία του τόπου τους.

Επιμέρους στόχοι: Άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία, συνειδητοποίηση της τοπικής και ιστορικής τους ταυτότητας, κοινωνικοποίηση και ευαισθητοποίηση σε διάφορα θέματα που αφορούν τον τόπο τους. Συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στις δραστηριότητες των παιδιών

και διάσωση της ιστορίας του τόπου, μαρτυριών, τρόπου ζωής με την καταγραφή τους. Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και καλλιτεχνικών δεξιοτήτων των παιδιών.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση για τον τόπο τους και επιλογή του θέματος και των υποθεμάτων του προγράμματος.
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των δραστηριοτήτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, φωτογράφιση, ερωτηματολόγια κ.ά.).
- ❖ Έρευνα, συγκέντρωση υλικού (ιστορικά στοιχεία): βιβλιοθήκη του σχολείου και της περιοχής, αποκόμματα εφημερίδων, περιοδικών, φωτογραφίες, βιβλία σχετικά με το θέμα.
- ❖ Επίσκεψη σχετικών σελίδων στο διαδίκτυο.
- ❖ Επίσκεψη σε διάφορες περιοχές του χωριού/πόλης/ συνοικίας και σε ιστορικά, πολιτιστικά, παραδοσιακά σημεία. Καταγραφή πληροφοριών. Λήψη φωτογραφιών.
- ❖ Συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με τον πολιτισμό και την τέχνη του τόπου τους (έργα καλλιτεχνών, συγγραφέων, κ.ά.).
- ❖ Συνεντεύξεις από τοπικούς παράγοντες και κατοίκους του τόπου τους.
- ❖ Έρευνα και σύνταξη από κάθε μαθητή του γενεαλογικού του δένδρου.
- ❖ Επεξεργασία και αξιοποίηση του υλικού.
- ❖ Έκθεση υλικού, παρουσίαση φωτογραφιών και διαφανειών.
- ❖ Δραματοποίηση ενός τοπικού μύθου.
- ❖ Δημιουργία εντύπου με τις δραστηριότητες του συγκεκριμένου προγράμματος.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας. Έρευνα πεδίου. Έρευνα δράσης. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς, Βιβλιοθήκη, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Μαθηματικά, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη Περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Επαρκείς γνώσεις για τον τόπο τους και διαμόρφωση σωστών πολιτών.

6. «Ένα άγαλμα στη γειτονιά μου/ περιοχή μου/ συνοικία μου»

Συχνά οι πολίτες στις τοπικές κοινωνίες αγνοούν τα μνημεία που υπάρχουν στην περιοχή τους. Το πρόγραμμα αυτό είναι αφορμή οι μαθητές και οι κάτοικοι να ευαισθητοποιηθούν και να γνωρίσουν τις ιστορικές προσωπικότητες του τόπου τους.

Γενικός στόχος: Γνωριμία με το μνημείο της περιοχής τους.

Υποθέματα: Τι είναι άγαλμα; Γιατί φτιάχνουμε αγάλματα; Ποιος τα δημιουργεί. Η ιστορία του.

Επί μέρους στόχοι: Να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με την κοινωνία. Να συνειδητοποιήσουν την τοπική και ιστορική τους ταυτότητα. Να γνωρίσουν το φυσικό περιβάλλον, να βιώσουν, να παρατηρήσουν, να ερευνήσουν και να εκφραστούν δημιουργικά. Να αναπτυχθεί πνεύμα συνεργασίας και ομαδικότητας.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση για τη γειτονιά τους και αν έχουν παρατηρήσει ποια μνημεία υπάρχουν σ' αυτή.
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, φωτογράφιση, ερωτηματολόγια κ.ά.).
- ❖ Επίσκεψη σε πολιτιστικά μέρη της γειτονιάς και στο χώρο που βρίσκεται το άγαλμα. Παρατήρηση του χώρου και συζητήσεις για το άγαλμα (τι γνωρίζουν για αυτό).
- ❖ Επισκέψεις σε πολιτιστικούς φορείς και βιβλιοθήκη για συγκέντρωση υλικού σχετικά με την προσωπικότητα που απεικονίζει το άγαλμα.
- ❖ Επίσκεψη ξανά στο χώρο του αγάλματος.
- ❖ Έρευνα με ερωτήσεις στους περαστικούς αν γνωρίζουν και τι γνωρίζουν για το άγαλμα.
- ❖ Φωτογράφιση του αγάλματος.
- ❖ Επίσκεψη στις αρμόδιες αρχές για συλλογή πληροφοριών πότε έγινε το άγαλμα, ποιος το δημιούργησε, γιατί τοποθετήθηκε στο συγκεκριμένο σημείο, πότε έγιναν τα αποκαλυπτήρια..
- ❖ Επίσκεψη στο Δήμαρχο ή παράδοση ενός γράμματος στις τοπικές αρχές για να φροντίσουν το χώρο του αγάλματος αν δεν είναι καθαρός και περιποιημένος.
- ❖ Επίσκεψη ενός γλύπτη ή του ιδίου του γλύπτη που δημιούργησε το άγαλμα, στο σχολείο για να τους μιλήσει για το πώς γίνεται ένα γλυπτό.
- ❖ Επίσκεψη στο εργαστήρι ενός καλλιτέχνη και βιωματική προσέγγιση δημιουργίας ενός γλυπτού.
- ❖ Επεξεργασία και αξιοποίηση του υλικού που συνέλεξαν.
- ❖ Κατασκευές, ζωγραφιές των παιδιών με θέμα το άγαλμα.
- ❖ Ομαδική κατασκευή του αγάλματος με πηλό ή πλαστελίνη.
- ❖ Δημιουργία εντύπου/ημερολογίου για το άγαλμα σε σχέση με το υλικό που έχει συλλέξει η ομάδα.

Μεθοδολογία-συνεργασίες: Έρευνα πεδίου. Έρευνα δράσης. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς, Βιβλιοθήκη, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Μελέτη περιβάλλοντος, Γλώσσα, Ιστορία, Μαθηματικά, Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων, Αισθητική Αγωγή.

Αξιολόγηση : Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Επιπλέον γνώσεις για τη γειτονιά τους (ιστορία, ιστορικά πρόσωπα), ανάπτυξη συνεργασίας, υπευθυνότητας και φιλικών σχέσεων.

7. «Παραδοσιακά Παιχνίδια»

Γενικός στόχος: Γνωριμία των παιδιών με τα παραδοσιακά παιχνίδια και την αξία τους.

Υποθέματα : Ομαδικά παιχνίδια, τα παιχνίδια του χτες και του σήμερα.

Επιμέρους στόχοι: Καλλιέργεια της ομαδικότητας, συνεργασίας και ευγενούς άμιλλας, αλλαγή συμπεριφοράς, απόκτηση αυτοπεποίθησης των παιδιών, αρμονική ένταξή τους στην κοινωνία, κατανόηση και αποδοχή της διαφορετικότητας, εκτίμηση και σεβασμός προς τους άλλους, άλλες μορφές ψυχαγωγίας.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση για τα παιχνίδια της εποχής τους και για τα παραδοσιακά παιχνίδια και το σκοπό τους.

- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, φωτογράφιση, ερωτηματολόγια κ.ά.).
- ❖ Έρευνα για το παιχνίδι από την αρχαιότητα έως σήμερα, αναζήτηση παιχνιδιών από βιβλία και διαδίκτυο.
- ❖ Ιστορία του παιχνιδιού από την αρχαιότητα έως σήμερα.
- ❖ Συνεντεύξεις μελών της οικογενείας τους και καταγραφή παιχνιδιών που έπαιζαν. Πρόσκληση ανθρώπων μεγάλης ηλικίας στο σχολείο να μιλήσουν για τα παιχνίδια που έπαιζαν, το πώς τα έπαιζαν και εφαρμογή των παιχνιδιών από τους μαθητές.
- ❖ Σύγκριση νέων και παλαιότερων παιχνιδιών.
- ❖ Πληροφορίες για παιχνίδια άλλων χωρών και για τον τρόπο που παίζονται.
- ❖ Επεξεργασία του υλικού που έχουν συλλέξει και αξιοποίησή του.
- ❖ Συγκέντρωση και κατασκευή διάφορων εργαλείων που χρησιμοποιούσαν στα παραδοσιακά παιχνίδια.
- ❖ Παρουσίαση ομαδικών παιχνιδιών από τους μαθητές.
- ❖ Έκθεση φωτογραφίας από τις δραστηριότητές τους.
- ❖ Δημιουργία εντύπου με καταγραφή των παιχνιδιών, ζωγραφιές από τα παιχνίδια που έπαιζαν, φωτογραφίες.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Έρευνα πεδίου και δράσης. Βιωματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους, μουσεία, σύλλογο γονέων και κηδεμόνων, Βιβλιοθήκη, τον/ την υπεύθυνο/η πολιτιστικών θεμάτων.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στο σχολείο και στους συγγενείς και εκδήλωση με παρουσίαση διάφορων παραδοσιακών παιχνιδιών.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Μελέτη περιβάλλοντος, Φυσική Αγωγή, Γεωγραφία, Μαθηματικά, Ιστορία, Αισθητική Αγωγή.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Ανάπτυξη συνεργασίας, ομαδικότητας και ευγενούς άμιλλας.

8. «Οι δώδεκα μήνες και η λαϊκή μας παράδοση»

Τίτλος : Οι δώδεκα μήνες.

Θέμα: Οι δώδεκα μήνες και η λαϊκή μας παράδοση.

Γενικός στόχος: Να γνωρίσουν τα ήθη και έθιμα για κάθε μήνα του έτους.

Υποθέματα : Έθιμα και παραδόσεις για κάθε μήνα.

Επιμέρους στόχοι κατά την υλοποίηση: Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τα έθιμα και τις παραδόσεις του τόπου μας, να αναπτύξουν πολιτιστική και περιβαλλοντική συνείδηση, να μάθουν να συλλέγουν πληροφορίες από διαφορετικές πηγές, προφορικές και γραπτές, να εργάζονται συλλογικά, να εκφράζονται δημιουργικά και να αποκτήσουν εκτίμηση και σεβασμό προς τον εαυτό τους και τους άλλους.

Υλοποίηση:

- ❖ Επιλογή του θέματος, των υποθεμάτων και δραστηριοτήτων μέσα από τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων.
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός του μήνα που θα ασχοληθεί η κάθε μία.
- ❖ Έρευνα και συγκέντρωση υλικού: βιβλιοθήκες, πολιτιστικούς φορείς, συνεντεύξεις συγγενών, βιβλία της ελληνικής παράδοσης, κείμενα από τα σχολικά βιβλία, διαδίκτυο.
- ❖ Καταγραφή των εθίμων και παραδόσεων κάθε μήνα: Σεπτέμβριος (ο μήνας του τρύγου,...) Οκτώβριος (έθιμο της Περπερούνας, το κρασί) Νοέμβριος (το μάζεμα της

ελιάς) Δεκέμβριος (Χριστούγεννα) Ιανουάριος (Πρωτοχρονιά, Θεοφάνια) Φεβρουάριος(της Υπαπαντής, Σαρακοστή) Μάρτιος (ο «μάρτης», «χελιδονίσματα») Απρίλιος (πρωταπριλιά, Πάσχα) Μάιος (Πρωτομαγιά) Ιούνιος (θερισμός, Αι- Γιάννης ο Φανιστής) Ιούλιος (αλώνισμα) Αύγουστος (ο Δεκαπενταύγουστος, συγκομιδή).

- ❖ Συλλογή και καταγραφή: Αινίγματα, παροιμίες, τραγούδια για τους μήνες.
- ❖ Επεξεργασία και ταξινόμηση του υλικού των ομάδων.
- ❖ Δρώμενα και παιχνίδια για τους μήνες από όλες τις ομάδες.
- ❖ Ομαδικές εικαστικές δημιουργίες (ζωγραφική, κολάζ, κατασκευές κ.ά).
- ❖ Παραδοσιακά δρώμενα από τους μαθητές (χελιδονίσματα, αποκριάτικα κ.ά).
- ❖ Δημιουργία ημερολογίου, εντύπου ή άλμπουμ με το υλικό του προγράμματος.

Μεθοδολογία υλοποίησης - Συνεργασίες με άλλους φορείς:. Σχέδιο εργασίας. Έρευνα πεδίου. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς, μουσεία, Βιβλιοθήκη, το σύλλογο γονέων και κηδεμόνων, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με τα προγράμματα σπουδών των αντίστοιχων γνωστικών αντικειμένων: Γλώσσα, Μελέτη περιβάλλοντος, Φυσική Αγωγή, Γεωγραφία, Μαθηματικά, Ιστορία, Αισθητική Αγωγή.

Διαδικασία αξιολόγησης – φάσεις παρακολούθησης: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στην τοπική κοινωνία.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Να κατανοήσουν οι μαθητές τον πλούτο της λαϊκής μας παράδοσης, να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητά τους και να μάθουν να συνεργάζονται.

9. «Ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων»

Γενικός στόχος: Γνωριμία με τις θρησκευτικές παραδόσεις και τα έθιμα της πατρίδας μας.

Υποθέματα : Το δωδεκάημερο, παραδοσιακά κάλαντα, οι καλικάντζαροι, το Χριστόψωμο, βασιλόπιτα, το ρόδι, το χριστουγεννιάτικο δέντρο (και άλλα τοπικά έθιμα).

Επιμέρους στόχοι: Να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τα Χριστουγεννιάτικα έθιμα, να αναπτύξουν δεξιότητες συλλογικής δράσης, να σέβονται την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας αλλά και άλλων λαών.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση, ορισμός και ανάλυση του θέματος.
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (το δωδεκάημερο, παραδοσιακά κάλαντα, οι καλικάντζαροι, το Χριστόψωμο, βασιλόπιτα, το ρόδι, το χριστουγεννιάτικο δέντρο).
- ❖ Έρευνα, συγκέντρωση υλικού από: βιβλιοθήκες, διαδίκτυο, συνεντεύξεις, πολιτιστικούς συλλόγους.
- ❖ Καταγραφή του υλικού (παραδοσιακά κάλαντα και έθιμα).
- ❖ Αναζήτηση κειμένων και λογοτεχνικών έργων που αναφέρονται στα Χριστούγεννα.
- ❖ Εικαστικές δημιουργίες. χριστουγεννιάτικες κατασκευές.
- ❖ Επεξεργασία και αξιοποίηση του υλικού.
- ❖ Χριστουγεννιάτικες εικαστικές δημιουργίες.
- ❖ Χριστουγεννιάτικα γλυκίσματα με τη βοήθεια του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων.
- ❖ Αναπαράσταση παραδοσιακών δρώμενων που αναφέρονται στα Χριστούγεννα.
- ❖ Χριστουγεννιάτικα τραγούδια.
- ❖ Θεατρική παράσταση.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας. Έρευνα πεδίου. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους, Βιβλιοθήκη, το σύλλογο γονέων και κηδεμόνων, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Θρησκευτικά, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Επαρκείς γνώσεις για το έθιμο των Χριστουγέννων αλλά και κατανόηση της αξίας αυτής της γιορτής.

10. « Τα πασχαλινά έθιμα»

Γενικός στόχος: Γνωριμία με τις θρησκευτικές παραδόσεις και τα έθιμα της πατρίδας μας για το Πάσχα.

Υποθέματα: Η Σαρακοστή, Κυριακή του Λαζάρου, τα βάγια, η Μεγάλη Εβδομάδα, οι κουλούρες και τα κόκκινα αυγά, ο Επιτάφιος, η Ανάσταση, το κάψιμο του «Ιούδα».

Επιμέρους στόχοι: Να γνωρίσουν και να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές των ελληνικών εθίμων για το Πάσχα αλλά και άλλων χωρών. Να αναπτύξουν πνεύμα συνεργασίας και να κατανοήσουν την αξία της ομαδικής δουλειάς.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση για το Πάσχα (πότε γιορτάζεται, γιατί, εβδομάδα των Παθών, οι προετοιμασίες της οικογένειάς, κ.ά).
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (Σαρακοστή, Μεγάλη Εβδομάδα, κ.ά.).
- ❖ Έρευνα και συγκέντρωση υλικού από: βιβλιοθήκες, οικογένεια, πολιτιστικούς φορείς, αφηγήσεις γιαγιάδων και παππούδων, αφηγήσεις γονέων άλλων χωρών.
- ❖ Λογοτεχνικά κείμενα, μύθοι και παραμύθια που αναφέρονται στο Πάσχα.
- ❖ Επεξεργασία και αξιοποίηση του υλικού.
- ❖ Ανάλυση και κατανόηση των εθίμων μέσα από δρώμενα, εικαστικές δημιουργίες και πασχαλινές κατασκευές.
- ❖ Κουλούρες και κόκκινα αυγά με τη βοήθεια των γονέων.
- ❖ Δημιουργία εντύπου με τα έθιμα του Πάσχα.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας. Έρευνα πεδίου. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς, Βιβλιοθήκη, γονείς, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Επαρκείς γνώσεις για το έθιμο του Πάσχα αλλά και κατανόηση της αξίας της μεγάλης αυτής γιορτής.

11. «Ανακαλύπτω το μαγικό κόσμο των Μουσείων»

Ο εκπαιδευτικός προσαρμόζει το πρόγραμμα ανάλογα με την τάξη και την ηλικία των μαθητών και επιλέγει συγκεκριμένα εκθέματα του μουσείου να δουν με τους μαθητές, ανάλογα με το θέμα και τις δραστηριότητες.

Γενικός στόχος: Να εξοικειωθούν οι μαθητές με το μουσειακό χώρο και την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου τους.

Υποθέματα: Τι είναι μουσείο; Τα εκθέματα και η πολιτισμική τους αξία., γιατί πάμε στο μουσείο. Μουσείο και εκπαίδευση.

Επιμέρους στόχοι: Να γίνει η επίσκεψη στο μουσείο μια ευχάριστη και δημιουργική εμπειρία. Να μάθουν οι μαθητές την παρατήρηση και την ανάπτυξη κριτικής σκέψης μέσα από τα εκθέματα, να εξοικειωθούν με τα αντικείμενα του μουσείου, να μάθουν να αναζητούν, να εκφράζονται ελεύθερα και να ανακαλύπτουν πληροφορίες μόνα τους ώστε να χρησιμοποιήσουν αυτές τις πληροφορίες όταν μεγαλώσουν, να μάθουν να συνεργάζονται.

Υλοποίηση:

- ❖ Θεματική προσέγγιση, συζήτηση για το ποιο μουσείο θα επισκεφτούν και γιατί.
- ❖ Προετοιμασία από τον εκπαιδευτικό, τους μαθητές πριν την επίσκεψη (τι θα δουν, σε ποια εποχή αναφέρονται τα εκθέματα, πως ζούσαν οι άνθρωποι εκείνη την εποχή κ.λ.π.).
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες, πληροφορίες για το χώρο του μουσείου, τις δυνατότητες και περιορισμούς που ισχύουν (τι μπορούν και τι δεν μπορούν να κάνουν στο μουσείο). ερωτηματολόγιο (αν έχουν πάει σε μουσείο, αν είναι η πρώτη φορά, τι θυμούνται από αυτή την επίσκεψη, τι περιμένουν να δουν, αν συλλέγουν αντικείμενα και γιατί, με ποιους έχουν πάει, κ.ά.).
- ❖ Κάνουν παιχνίδια με φωτογραφίες, ιστορίες, κολλάζ, κ.ά.
- ❖ Προετοιμάζουν ερωτήσεις για συνέντευξη που θα πάρουν από το/τη φύλακα ή τον/την αρχαιολόγο του μουσείου.
- ❖ Επίσκεψη στο χώρο του μουσείου. Προσεκτική έρευνα των εκθεμάτων, αυθόρμητη έκφραση συναισθημάτων και ιδεών, δημιουργική δραστηριότητα (καλλιτεχνική έκφραση δημιουργώντας το δικό τους έργο).
- ❖ Έκθεση των έργων τους και δημιουργία μουσείου στην τάξη τους.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας. Έρευνα πεδίου και δράσης. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με Βιβλιοθήκη, μουσεία, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς. Ξεμάγνηση των μαθητών του σχολείου στο μουσείο της τάξης τους.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Να σεβαστούν την πολιτιστική μας κληρονομιά και να εφοδιαστούν με επαρκείς τρόπους προσέγγισης ενός μουσείου ώστε να μπορούν να τους εφαρμόσουν μόνοι τους σε επόμενες επισκέψεις.

12. «Ο κόσμος των ρολογιών από την αρχαιότητα έως σήμερα»

Γενικός στόχος: Βασικές γνώσεις γύρω από την τέχνη της ωρολογοποιίας και τη συνεισφορά του ρολογιού στην οργάνωση της κοινωνίας.

Υποθέματα: Μέτρηση του χρόνου, είδη ρολογιών, τεχνίτες, κατασκευή και διακόσμησή τους.

Επιμέρους στόχοι: Να μάθουν να εκτιμούν και να μετρούν την κάθε χρονική στιγμή, να γνωρίσουν τις τεχνικές εξελίξεις του ρολογιού από τα πανάρχαια χρόνια έως σήμερα, να εκφραστούν δημιουργικά και να δημιουργηθεί κλίμα συνεργασίας και ομαδικότητας.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση γνώσεων και εμπειριών για το θέμα.
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις, φωτογράφιση, ερωματολογία κ.α.).
- ❖ Έρευνα και συγκέντρωση υλικού από: βιβλιοθήκες, πολιτιστικούς φορείς, Διαδίκτυο κ.ά.
- ❖ Είδη ρολογιών: ηλιακό, κλεψύδρα, τοίχου, με κούκο, επιτραπέζιο, τσέπης, χειρός, ηλεκτρονικό, ψηφιακό, κόσμημα κ.ά.
- ❖ Τρόπος μέτρησης του χρόνου στην αρχαιότητα.
- ❖ Η εφεύρεση του ελατηρίου και η δημιουργία των πρώτων ρολογιών.
- ❖ Τεχνίτες και εργαστήρια. Υλικά κατασκευής και μηχανισμοί.
- ❖ Επισκέψεις σε ωρολογοποιό ή επίσκεψη του ιδίου στο σχολείο και συζήτηση για την κατασκευή και τη λειτουργία των ρολογιών.
- ❖ Επίσκεψη σε ρολόι καμπαναριού ή πλατείας και πληροφορίες για αυτό (πότε έγινε, γιατί, ποιος το κατασκεύασε, το ρόλο που είχε ή έχει στην τοπική κοινωνία κ.ά.).
- ❖ Επεξεργασία και αξιοποίηση του υλικού.
- ❖ Καταγραφή της ιστορίας του ρολογιού.
- ❖ Κατασκευές και εικαστικές δημιουργίες των παιδιών.
- ❖ Συλλογή και έκθεση στο χώρο του σχολείου από ρολόγια που θα συγκεντρώσουν από τους οικείους τους και έκθεσή τους.
- ❖ Δημιουργία εντύπου με το συγκεκριμένο θέμα.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας. Έρευνα πεδίου. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με τοπικές αρχές, πολιτιστικούς φορείς, Βιβλιοθήκη, Σύλλογο γονέων και κηδεμόνων, ωρολογοποιούς, τον/ την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Μαθηματικά, Φυσικά, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Κατανόηση μέτρησης του χρόνου και της σημασίας του στη σύγχρονη κοινωνία μας.

13. «Ελληνικά παραδοσιακά παραμύθια και άλλων λαών»

Γενικός στόχος: Η εύρεση κοινών πολιτιστικών στοιχείων μεταξύ των μαθητών από διαφορετικές χώρες μέσα από τη μελέτη παραδοσιακών παραμυθιών.

Υποθέματα : Τα παραμύθια του λαού μας, παραδόσεις και έθιμα.

Επιμέρους στόχοι: Επαφή και ενασχόληση των παιδιών με τα παραμύθια της χώρας τους αλλά και άλλων χωρών. Ο σεβασμός στην πολιτισμική ετερότητα και τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των λαών. Γνωριμία με το λαϊκό πολιτισμό αλλοδαπών μαθητριών/μαθητών, ώστε τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν τις ομοιότητες, ετερότητες και ιδιομορφίες των πολιτισμών. Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και καλλιτεχνικών δεξιοτήτων των παιδιών.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση για τα παραμύθια (αν γνωρίζουν κάποιο παραμύθι, από ποιόν το έμαθαν, κ.ά).
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και ορισμός των θεμάτων που θα ασχοληθεί η κάθε μία (εύρεση παραμυθιών από διάφορες περιοχές της Ελλάδας και άλλων χωρών, κ.ά.).
- ❖ Έρευνα και συγκέντρωση υλικού από: βιβλιοθήκες, οικογένεια, πολιτιστικούς φορείς, διαδίκτυο, ταινίες.
- ❖ Επεξεργασία και αξιοποίηση του υλικού.
- ❖ Ανάγνωση/ αφήγηση παραμυθιών από τους μαθητές, από γονείς ή συγγενείς αλλοδαπών μαθητών στη μητρική τους γλώσσα, σχολιασμός και συζήτηση, γνωριμία με τις παραδόσεις τους, τα ήθη και τα έθιμά τους.
- ❖ Ανάλυση και κατανόηση των παραμυθιών και των εθίμων μέσα από δρώμενα, εικαστικές δημιουργίες και κατασκευές: δραματοποίηση επιλεγμένων παραμυθιών από τα παιδιά, προετοιμασία διαφόρων παραστάσεων, κουκλοθέατρο, αυτοσχεδιασμοί πάνω σε μικρά παραμύθια, κατασκευή μάσκας, κούκλας, μαριονέτας και κοστούμιών για θεατρικές παραστάσεις που βασίζονται σε διασκευές παραμυθιών. Ζωγραφική, εικονογράφηση, κολάζ και άλλες κατασκευές εμπνευσμένες από τα παραμύθια που μελετήθηκαν.
- ❖ Παρουσίαση των δρώμενων και των δραστηριοτήτων των ομάδων.
- ❖ Δημιουργία εντύπου ή έκθεσης στο χώρο του σχολείου με τις δραστηριότητες των μαθητών.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες: Σχέδιο εργασίας. Έρευνα πεδίου. Βιωματική και διαθεματική προσέγγιση του θέματος. Συνεργασία με Λαογραφικό Μουσείο, πολιτιστικούς φορείς, Βιβλιοθήκη, γονείς, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Γλώσσα, Ιστορία, Γεωγραφία, Αισθητική Αγωγή, Μελέτη περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Να ανακαλύψουν τον εαυτό τους και τους άλλους μέσα από την πολιτισμική τους κληρονομιά και ιδιαίτερα τα λαϊκά τους παραμύθια.

14. « Γνωριμία με ένα/μία συγγραφέα »

Καλό είναι να τεθούν κριτήρια επιλογής ενός/μιας συγγραφέα και του έργου του/της όπως: το ύφος, η γλώσσα, η πλοκή και ο σκοπός της επίδρασης του έργου στους μαθητές. Το περιεχόμενο των βιβλίων να είναι ανάλογο των ενδιαφερόντων των μαθητών, της ηλικίας τους και των αναγνωστικών ικανοτήτων τους.

Γενικός στόχος: Να βρουν τα παιδιά ευχαρίστηση στην ανάγνωσή καλών βιβλίων.

Υποθέματα : Η βιβλιοθήκη μας, το εργαστήρι του συγγραφέα.

Επιμέρους στόχοι: Να γνωρίσουν οι μαθητές αξιόλογα παιδικά λογοτεχνικά έργα, να γνωρίσουν το/τη συγγραφέα και το εργαστήρι του/της, να αναπτύξουν κριτικές δεξιότητες, να καλλιεργήσουν τη φαντασία τους, να δημιουργήσουν πνεύμα συνεργασίας και να κατανοήσουν την αξία της ομαδικής δουλειάς.

Υλοποίηση:

- ❖ Συζήτηση για τον/την συγγραφέα.
- ❖ Χωρισμός σε ομάδες και επιλογή του βιβλίου που θα διαβάσει η κάθε ομάδα.
- ❖ Επίσκεψη στη βιβλιοθήκη του σχολείου και την τοπική βιβλιοθήκη.
- ❖ Μετά την ανάγνωση, σύντομη παρουσίαση του βιβλίου από την κάθε ομάδα.
- ❖ Δραστηριότητες που μπορούν να γίνουν: εικονογράφηση της ιστορίας του βιβλίου, κατασκευές κολλάζ, αφισών, σελιδοδεικτών, μουσικές δραστηριότητες σε σχέση με το περιεχόμενο του βιβλίου και διάφορες κατασκευές.
- ❖ Δραματοποίηση αποσπασμάτων των βιβλίων.
- ❖ Παρουσίαση των δραστηριοτήτων των ομάδων στη σχολική μονάδα.
- ❖ Έκθεση βιβλίου στο χώρο του σχολείου.
- ❖ Καθορισμός ερωτήσεων από τις ομάδες που θα υποβάλλουν στο/στη συγγραφέα.
- ❖ Συνάντηση με τον/τη συγγραφέα.

Μεθοδολογία-Συνεργασίες:. Σχέδιο εργασίας. Συνεργασία με Βιβλιοθήκη, γονείς, τον/ την συγγραφέα, τον/την υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων.

Πεδία σύνδεσης με το αναλυτικό πρόγραμμα: Ανάλογα με το περιεχόμενο των λογοτεχνικών βιβλίων.

Αξιολόγηση: Συζήτηση ανά τακτά χρονικά διαστήματα των ομάδων μεταξύ τους αλλά και με το συντονιστή εκπαιδευτικό για την εξέλιξη του προγράμματος. Παρουσίαση του προγράμματος στην τάξη, στο σχολείο και στους γονείς.

Επιδιωκόμενα αποτελέσματα μετά την ολοκλήρωση: Η δημιουργία επιδέξιων αναγνωστών με κριτική σκέψη.

Δ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Για την καλύτερη υλοποίηση ενός πολιτιστικού προγράμματος, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δανείζονται από πολιτιστικούς φορείς (Μουσεία, Εφορείες κ.ά): εκπαιδευτικούς φακέλους, μουσειοσκευές, εκπαιδευτικό υλικό σε ψηφιακή μορφή, ή άλλο εκπαιδευτικό υλικό ή να προμηθευτούν τα παραπάνω, αν υπάρχουν, από τα αντίστοιχα μουσεία ή επιλεγμένα βιβλιοπωλεία.

Επίσης, σε αρκετούς πολιτιστικούς φορείς υπάρχει το υλικό τους στην ιστοσελίδα τους (εκπαιδευτικοί φάκελοι, μουσειοσκευές κ.ά.) όπως : Υπηρεσία Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως <http://ysma.culture.gr>, καθώς επίσης ένα μέρος από το υλικό του προγράμματος «Μελίνα» υπάρχει στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού www.culture.gr → Μεγάλα Προγράμματα → πρόγραμμα «Μελίνα»).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΑΚΕΛΟΙ

Οι εκπαιδευτικοί φάκελοι περιέχουν κυρίως έντυπα για τον εκπαιδευτικό και το μαθητή και εμπλουτίζονται με διαφάνειες, ταινίες, μουσική, εκπαιδευτικά παιχνίδια, κ.ά.

«Αγών : το πνεύμα της άμιλλας στην αρχαία Ελλάδα». Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.), Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Αρχαία Αγορά των Αθηνών». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Μουσών Δώρα : η μουσική και ο χορός στην αρχαία Ελλάδα». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Το θέατρο στην αρχαία Ελλάδα». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Το θέατρο στην αρχαία Ελλάδα - Κωμωδία». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Μινωικός Πολιτισμός». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1998

«Μυκηναϊκός Πολιτισμός». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1998

«Στα ίχνη της γραφής». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Κως: Ασκληπιείο». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Ανακαλύπτοντας την ιστορία μέσα από τις πηγές... με αφορμή ένα μνημείο και ένα χαρτονόμισμα». Ο ναός της Καπνικαρέας και η απεικόνισή του πάνω σε ένα χαρτονόμισμα της κατοχής. ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Ο Πολιτισμός ως μέσον κοινωνικής ένταξης, μια διαπολιτισμική προσέγγιση» Κύκλος εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«Παραδοσιακή ζωή και τέχνη». Μουσείο Μπενάκη (ΥΠ.Ε.Π.Θ, ΥΠ.ΠΟ, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996)

«Εθιμικός κύκλος». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Το ελληνικό Δωδεκαήμερο». Μουσείο Μπενάκη– Εκπαιδευτικά προγράμματα, 2002 (ΥΠ.Ε.Π.Θ, ΥΠ.ΠΟ, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1995)

«Εθίμα του Πάσχα». Μουσείο Μπενάκη (ΥΠ.Ε.Π.Θ, ΥΠ.ΠΟ, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996)

«Φορεσιά». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Αρχιτεκτονική». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Ζωγραφική». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Καλλιέργειες και επαγγέλματα». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Καθημερινή ζωή». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Παραδοσιακή Τέχνη». Μουσείο Μπενάκη, ΥΠ.Ε.Π.Θ, ΥΠ.ΠΟ, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996

«Μονοπάτια του Βυζαντίου». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Νεοελληνική ζωγραφική από το 19^ο στον 20^ο αιώνα». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Ο Αγώνας της Ανεξαρτησίας στο χαρτί και στο μουσαμά, μέσα από τις συλλογές του Μουσείου Μπενάκη». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Ταξιδεύοντας στην αρχαία Ελλάδα». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

«Οι συλλογές του Αντώνη Μπενάκη». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού – Μουσείο Μπενάκη, 1990

«Ακρόπολη. Ο Βράχος και τα μνημεία του». ΥΣΜΑ, Α'ΕΠΚΑ-Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, Πρόγραμμα Μελίνα, 1999

«Άνθρωποι, Λιοντάρια και Χρυσός» (Μυκηναϊκός Πολιτισμός). Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Πρόγραμμα Μελίνα, 1999

«Το χαμόγελο του κούρου». Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

«Μια φορά κι έναν καιρό ένας αγγειοπλάστης». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

«Καθημερινή ζωή στην αρχαία Ελλάδα». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

«Εικόνες από τη Μυθολογία». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

«Αρχαία Κυπριακή Τέχνη». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

«Νεολιθικός Πολιτισμός». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

«Μινωικός Πολιτισμός». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

«Η Μακεδονία από τους Μυκηναϊκούς χρόνους ως το Μ. Αλέξανδρο». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

«Ο κόσμος των σπηλαίων». ΥΠ.ΠΟ – Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας, 1998

«Η ιστορία του νομίσματος». Νομισματικό Μουσείο

«Ψηφίδες του Βυζαντίου». Δ/ση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, Πρόγραμμα Μελίνα, 2001

«Ιερά αντικείμενα στο μικροσκόπιο». Δ/ση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, 2001

«Γλυπτική, Εικόνες, Τοιχογραφίες, Κεραμική, Μικροτεχνία, Άμφια, Εκκλησιαστική αρχιτεκτονική». Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών, 2001

- «Από τον αρχαίο κόσμο στον βυζαντινό». Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών, Πρόγραμμα Μελίνα, 2001
- «Βούρλα σου φέρνω, καλάθι μου πλέκεις». Δ/ση Λαογραφικού Πολιτισμού, Πρόγραμμα Μελίνα, 1998
- «Ανεμόμυλοι». Δ/ση Λαογραφικού Πολιτισμού, Πρόγραμμα Μελίνα, 2000
- «Του Μουσείου τα μιλήματα». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού – Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, 1988.
- «Οι συλλογές του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού – Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης
- «Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος;». Ναυτικό Μουσείο, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996
- «Γαλανόλευκη η θωριά σου... Ελληνικές σημαίες στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο». Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, 2002

ΜΟΥΣΕΙΟΣΚΕΥΕΣ

Με τις μουσειοσκευές τα προγράμματα εμπλουτίζονται με τρόπο πρωτότυπο και δημιουργικό. Περιέχουν βιβλία, διαφάνειες, παιχνίδια, προπλάσματα μνημείων κι αντίγραφα αντικειμένων ενός μουσείου, ένα ειδικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό υλικό για την τάξη είτε ως υλικό προετοιμασίας επίσκεψης σε ένα μουσείο είτε ως υλικό εναλλακτικής μάθησης και γνωριμίας με τα αντικείμενα ενός μουσείου σε περίπτωση αδυναμίας επίσκεψης.

- «Η ζωφόρος του Παρθενώνα». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1989, 2001
- «Αρχαία ελληνικά μουσικά όργανα». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1990
- «Αρχαία ελληνική ενδυμασία». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1990
- «Λιθοξοϊκή». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1991
- «Πάμε στην Ακρόπολη». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1991, 2001
- «Ένας αρχαίος ναός». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1992, 2001
- «Το Δωδεκάθεο». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ-Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, Πρόγραμμα Μελίνα 1997
- «Ελληνικοί παραδοσιακοί κεφαλόδεσμοι». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
- «Το κασελάκι του αγιογράφου». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
- «Ελληνικά λαϊκά παιχνίδια». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
- «Η γλώσσα της μοντέρνας ζωγραφικής». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
- «Χαρακτική». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
- «Η ζωή στην παλιά Αθήνα». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
- «Κυκλαδικός Πολιτισμός». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
- «Το ένδυμα στην αρχαία Ελλάδα». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
- «Κυκλαδικός Πολιτισμός». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
- «Αρχαία Κεραμική». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
- «Παίζοντας στην αρχαία Ελλάδα». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
- «Η τέχνη του πηλού». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Κέντρο Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής, 1997

«**Με αφορμή μια στάμνα**». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Κέντρο Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής, 1997

«**Το μπαουλάκι της Πανδώρας**». (ελληνικός λαϊκός πολιτισμός). Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, 1988

«**Καλησπέρα σας πέρα για πέρα! Η παράσταση αρχίζει...**». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996

«**Ένα εργαλείο που το 'λέγαν αργαλειό**». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, Πρόγραμμα Μελίνα, 1997

«**Το κέντημα είναι γλέντημα**». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, 2001

«**Ζωγραφίζω το δέντρο**». Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης

«**Ζωγραφίζω τη θάλασσα**». Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης

«**Ζωγραφίζω το ζώο**». Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης

«**Ολυμπιακοί Αγώνες – Τότε και τώρα**». Παιδικό Μουσείο

«**Ο Καραγκιόζης**». Παιδικό Μουσείο

«**Κρυμμένα παιδιά στην Ελλάδα της Κατοχής**». Εβραϊκό Μουσείο

«**Ολοκαύτωμα**». Εβραϊκό Μουσείο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΕ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ

«**Η ελληνική γραφή**». (Cd-rom). Επιγραφικό Μουσείο, 2000

«**Ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα**». (Cd-rom). Σύλλογος «Φίλοι της Μουσικής» - Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, Λίλιαν Βουδούρη

«**Ολυμπιακοί Αγώνες δια μέσου των αιώνων**». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

«**Αναζητώντας το Μέγα Αλέξανδρο**». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

«**Ο μαγικός περίπατος του Ζαχαρία Απορία στους Δελφούς**». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

«**Ιστορικά και γλωσσικά μνημεία του πολιτισμού μας**». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

«**Διαδρομές στην ιστορία της Αθήνας**». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

«**4.000 χρόνια ελληνικής φορεσιάς**». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού

«**Αρχαίων και βυζαντινών γεύσεις**». Οι διατροφικές συνήθειες στον ελλαδικό χώρο από τα προϊστορικά έως και τα βυζαντινά χρόνια. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«**Αθηναίων πολιτεία**». Η γέννηση και η εξέλιξη του δημοκρατικού πολιτεύματος στην Αθήνα των κλασικών χρόνων. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«**Παίζοντας στο αρχαίο θέατρο**». Εκπαιδευτικό υλικό για μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σήμερα πολλά μουσεία της χώρας μας εφαρμόζουν εκπαιδευτικά προγράμματα με προετοιμασία των μαθητών και του εκπαιδευτικού πριν την επίσκεψη στο χώρο, με επιλογή συγκεκριμένου θέματος, υλικού, εκθεμάτων που έχουν άμεση σχέση με το αναλυτικό πρόγραμμα ή με τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Η όλη διαδικασία γίνεται κυρίως με τη συμμετοχή των μαθητών έτσι ώστε να γίνεται βιωματική προσέγγιση της γνώσης. Πολλοί εκπαιδευτικοί φάκελοι και μουσειοσκευές βασίζονται σε αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Τα προγράμματα ενδέχεται να αλλάζουν γι' αυτό συνιστάται να επικοινωνούν οι εκπαιδευτικοί με τον αντίστοιχο φορέα, στις αρχές κάθε σχολικής χρονιάς.

Ενδεικτικοί πολιτιστικοί φορείς που εφαρμόζουν εκπαιδευτικά προγράμματα:

- **Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο.** Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (προγράμματα και για άτομα με αναπηρίες). Βασιλίσσης Σοφίας 22, Αθήνα. Τηλ. 210 7231985. www.byzantinemuseum.gr
- **Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων.** Μπουμπουλίνας 20-22, Αθήνα. Τηλ. 210 3304028-030-877-878
- **Διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού.** Ερμού 17, Αθήνα. Τηλ. 210 3232948, 210 3235562
- **Εβραϊκό Μουσείο.** Νίκης 31, Αθήνα. Τηλ. 210 3225582. www.jewishmuseum.gr
- **Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.** (προγράμματα και για άτομα με αναπηρίες) Τοσίτσα 1, Αθήνα. 10682 Τηλ. 2108217724, 2108217717, φαξ: 210821357 <http://www.namuseum.gr/>
- **Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.** Λεωφ. Καλλιρρόης και Αμβρ. Φραντζή (πρώην ΦΙΕ), Αθήνα. Τηλ. 210 9242111-2 www.emst.gr/
- **Ελληνική Εταιρεία Καλλιτεχνικών προγραμμάτων ατόμων με ειδικές ανάγκες. Very Special Arts Hellas.** Δάφνης 8, Ζωγράφου. Τηλ. 210 7710847. www.vsarts.org/x372.xml
- **Επιγραφικό Μουσείο.** Τοσίτσα 1, Αθήνα. Τηλ. 210 8217637, 8232950
- **Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων.** Καλλισπέρη 30, Αθήνα. Τηλ. 210930894, 2109239038
- **Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας.** Αρδηττού 34β, Αθήνα. Τηλ. 210923235
- **1^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.** Πολυγνώτου 2, Αθήνα. Τηλ. 210 3213571, 3217232
- **2^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.** Κλεψύδρας 2, Αθήνα. Τηλ. 210 3218075, 3213619
- **Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού-Ελληνικός Κόσμος.** Πειραιώς 254, Ταύρος. Τηλ. 2122540000. www.ime.gr www.fhw.gr
- **Κέντρο Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής «Ίδρυμα Γ. Ψαροπούλου».** Μελιδώνη 4-6, Κεραμεικός, Αθήνα. Τηλ. 210 3318491-5. www.potterymuseum.gr
- **Μουσείο Αφής.** Δοϊράνης 198, Καλλιθέα. Τηλ. 2109415222. www.tactualmuseum.gr
- **Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης.** Κυδαθηναίων 17, Πλάκα. Τηλ. 210 3229031, 3239813 www.melt.gr/
- **Μουσείο Ιστορίας της Ελληνικής Ενδυμασίας.** Δημοκρίτου 7, Κολωνάκι. Τηλ. 210 3629513, 3616690
- **Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης «Ίδρυμα Ν.Π. Γουλανδρή».** Τμήμα Εκπ/κων Προγραμμάτων. Νεοφύτου Δούκα 4, Αθήνα. Τηλ. 210 7239438, 7228321-3. www.cycladic-m.gr
- **Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης.** Χατζημιχάλη 6, Πλάκα. Τηλ. 2103243972, 3243987

- **Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.** Κουμπάρη 1 και Βασ. Σοφίας 17, Αθήνα. Τηλ. 210 3671043-4 www.benaki.gr
- **Ναυτικό Μουσείο της Ελλάδος.** Ακτή Θεμιστοκλέους, Φρεαττόδα, Πειραιάς. Τηλ. 210 4516264, 4516822, 4286430
- **Νομισματικό Μουσείο.** Ελ. Βενιζέλου 10-12, Αθήνα. Τηλ. 210 3643774, 210 3632057
- **Ταχυδρομικό και Φιλοτελικό Μουσείο.** Πλατεία Σταδίου 5 & Φωκιανού, Αθήνα. Τηλ. 210 7519042, 7519066. www.postalmuseum.gr
- **Υπουργείο Πολιτισμού. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων –Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας.** Πρυτανείου 9, Πλάκα. Τηλ.2103310474
- **Υπηρεσία Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως σε συνεργασία με την Α' ΕΠΚΑ-Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως.** Μακρυγιάννη 2-4, Αθήνα. Τηλ. 2109239186 <http://ysma.culture.gr>

Άλλα μουσεία για επίσκεψη

- **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.** Μέγαρο Παλαιάς Βουλής. Σταδίου 13, Αθήνα. Τηλ. 210 3237617, 3237315, 3226370, 3222266. www.nhmuseum.gr
- **Θωρηκτό «Γ. Αβέρωφ».** Τροκαντερό, Παλαιό Φάληρο. Τηλ. 210 9836530
- **Μουσείο Αρχαίας Αγοράς.** Αδριανού 24, Αθήνα. Τηλ. 210 3210185. (σχετικό εκπ/κο πρόγραμμα εφαρμόζει στο χώρο, το Τμήμα Εκπ/κων Προγραμμάτων του ΥΠ.ΠΟ, Πρυτανείου 9, Πλάκα. Τηλ.2103310474)
- **Μουσείο Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου.** Σταθμός ΗΣΑΠ Πειραιά, τηλ. 210 4147552, φαξ. 2104121687
- **Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης.**(Παράρτημα Μουσείου Μπενάκη). Αγ. Ασωμάτων 22 & Διπύλου 12, Αθήνα. Τηλ. 2103225550 www.benaki.gr/collections/islamic/gr/
- **Μουσείο Κεραμεικού.** Ερμού 148, Αθήνα. Τηλ. 210 3463552
- **Μουσείο και Κέντρο Μελέτης Ελληνικού Θεάτρου.** Ακαδημίας 50, Αθήνα. Τηλ 210 3629430, 3637453 www.theatremuseum.gr
- **Μουσείο Λαϊκών Οργάνων.** Διογένους 1-3, Αθήνα. Τηλ. 210 3254119, 3254129
- **Νομισματικό Μουσείο.** Λεωφ. Ελ. Βενιζέλου (Παν/μίου) 12, Αθήνα. Τηλ. 210 3643774, 3612190. www.nma.gr
- **Πολεμικό Μουσείο.** Βασ. Σοφίας & Ριζάρη 2, Αθήνα. Τηλ. 210 7215035, 7244464, 7290543-4
- **Σιδηροδρομικό Μουσείο Αθηνών.** Σιώκου 4, Αθήνα. Τηλ. 210 5126295, 5246580. www.sfs.gr

Ε. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

- Αγών, Μικρός Οδηγός Έκθεσης. ΥΠΠΟ, 2004
- ΑΛΚΗΣΤΙΣ. **Μουσεία και Σχολεία, δεινόσαυροι και αγγεία**. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1995
- ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Β. **Λαϊκά τραγούδια κ' παιχνίδια για παιδιά**. Εκδ. Ψυχογιός
- ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ, ΘΩΜΑΣ. **Λαογραφία γυμναστικής (παιχνίδια-αγώνες)**. Εκδ. Αθήνα, 1991
- Αρχαία ελληνικά νομίσματα**. Εκδ. Αθηνών Α.Ε., 1996
- ΒΑΪΝΑ, Μ. **Θεωρητικό πλαίσιο διδακτικής της τοπικής ιστορίας για τον εικοστό πρώτο αιώνα**. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1997
- ΒΑΜΒΟΥΚΑΣ, Μ. – ΒΑΜΒΟΥΚΑ, Ι. **Μια δοκιμασία με 400 ελληνικές παροιμίες**. Εκδ. Γρηγόρη
- ΒΕΤΣΗΣ Κ., ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ Μ. **Στην αγορά των αρχαίων αθηναίων**. Εκδ. Καλειδοσκόπιο, 2006
- ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ, Ε. **Το αλφαβητάρι του Μουσείου Μπενάκη**. Εκδ. Παπαδόπουλου, 2005
- ΓΟΥΠΟΣ, Θ. **Ταξίδι γνωριμίας με την Αττική**. Οδηγός πολιτιστικών επισκέψεων. Εκδ. Κέδρος
- ΓΡΙΒΑ, Α. **Ελάτε να παίξουμε**. Εκδ. Θυμάρι, 1987
- ΔΑΡΑΚΗ, ΠΕΠΗ. **Ομαδικά παιχνίδια των παιδιών μας**. Εκδ. Gutenberg, 1994
- Ελληνική Μυθολογία**, επιμ. Ι. Θ. Κακριδή, τόμοι 5. Εκδοτική Αθηνών, 1986
- Ελληνική παραδοσιακή αρχιτεκτονική**. Το. 1-8. Εκδ. Άγρα
- Ελληνική Τέχνη**, τομ. 1-14. Εκδ. Εκδοτική Αθηνών 1996
- Ελληνική Τέχνη, Αρχαία αγγεία**. Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., 1996
- Ελληνική Τέχνη, Αρχαία γλυπτά**. Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., 1995
- Ελληνική Τέχνη, Η αυγή της ελληνικής τέχνης**. Εκδοτική Αθηνών Α.Ε., 1995
- Ελληνικός Πολιτισμός**. ΟΕΔΒ, 2001
- Θεόφιλος**, Εμπορική Τράπεζα, 1967
- ΚΑΝΑΚΙΔΟΥ, Ε. & ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ, Β. **Διαπολιτισμική Αγωγή**. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1994
- ΚΑΡΑΠΑΤΑΚΗΣ, Κ. **Το Δωδεκαήμερο – παλιά χριστουγεννιάτικα ήθη και έθιμα**. Εκδ. Παπαδήμας, 1981
- ΚΙΟΥΡΤΣΑΚΗΣ, Ι. **Προφορική παράδοση κ' ομαδική δημιουργία**. Το παράδειγμα του Καραγκιόζη. Εκδ. Κέδρος, 1983
- ΚΛΙΑΦΑ Μ – ΒΑΛΑΣΗ Ζ. **Ας παίξουμε πάλι**. Εκδ. Κέδρος.
- ΚΛΟΥΒΑΤΟΣ, Π. **Όλη η ζωή παιχνίδι**. Βίωση και αναβίωση των παραδοσιακών παιχνιδιών. Εκδ. Γρηγόρη
- ΚΟΠΠΑΚΗΣ Μ., **Θάλαττα-θάλαττα**. Μικρός Ναυτίλος, Ηράκλειο 2002
- ΚΟΥΡΟΥΖΙΔΗ-ΠΟΛΕΜΗ-ΚΟΣΜΙΔΗ. **Ομαδικά παιδικά παιχνίδια**. Εκδ. Αθήνα 2000
- ΚΡΟΝΤΗΡΑ Λ., **Πρώτη γνωριμία με την Κρήτη του Μίνωα**. Εκδοτική Αθηνών, 1987
- ΚΡΟΝΤΗΡΑ Λ., **Γνωριμία με το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο**. Εκδοτική Αθηνών, 1985
- ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ, Α. – ΝΕΣΤΟΡΟΣ, . **Οι 12 μήνες – τα λαογραφικά**. Εκδ. Μαλλιάρης Παιδεία
- ΛΑΖΟΣ, ΧΡ. **Παίζοντας στο χρόνο**. Εκδ. Αίολος, 2002
- ΛΟΥΚΑΤΟΣ, Δ. **Τα φθινοπωρινά**. Εκδ. Φιλιππότη, 1982
- ΛΟΥΚΑΤΟΣ, Δ. **Χριστουγεννιάτικα και των γιορτών**. Εκδ. Φιλιππότη, 1984
- ΛΟΥΚΑΤΟΣ, Δ. **Πασχαλινά και της Άνοιξης**. Εκδ. Φιλιππότη, 1988
- ΛΟΥΚΑΤΟΣ, Δ. **Τα Καλοκαιρινά**. Εκδ. Φιλιππότη, 1982
- ΛΑΜΠΙΕΝ ΖΗ-ΜΙΣΕΛ, ΛΕΚΛΕΡΚ ΝΙΚΟΛ. **Ταξιδεύοντας στην Αρχαία Ελλάδα**. Εκδ. Πατάκη, 1995

- ΜΗΤΕΡΕΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ SOS. **Παιδικά παιχνίδια απ' όλο τον κόσμο.**
 ΜΕΓΑΣ, Γ. Α. **Ελληνικές γιορτές και έθιμα της λαϊκής λατρείας.** Εκδ. Εστία, 2001
 ΜΕΡΑΚΛΗΣ Μ.Γ. **Παροιμίες ελληνικές και των άλλων βαλκανικών λαών.** Εκδ. Πατάκης, 1998
 ΜΙΛΛΕΟΥΝΗΣ ΕΥ. **Το βαφτιστικό όνομα στα τραγούδια του λαού.** Το σύμβολό του και η προσφώνηση. Εκδ. Γρηγόρη
 ΜΠΑΓΑΚΗΣ, Γ. **Εμπειρίες και σκέψεις εκπαιδευτικών για τα προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα.** Εκδ. Μεταίχμιο, 2001
 ΜΥΡΟΓΙΑΝΝΗ,Ε. **Δέκα μικροί διάλογοι για ένα Μουσείο.** Εκδ. Καλειδοσκόπιο, 2003
 ΜΩΡΑΪΤΗ ΤΖΕΝΗ. **Λαϊκή παράδοση και σχολείο.** Εκδ. Ελληνικά Γράμματα.
 ΝΑΚΟΥ, ΕΙΡ. **Τα παιδιά και η Ιστορία.** Ιστορική σκέψη, γνώση και ερμηνεία. Μεταίχμιο, 2001.
 ΝΑΚΟΥ, ΕΙΡ. **Ταξίδια στην προϊστορική Ελλάδα.** Εκδ. Κέδρος
 ΝΑΚΟΥ, ΕΙΡ. **Ταξίδι στα Αρχαία χρόνια.** Εκδ. Κέδρος
 ΝΑΚΟΥ, ΕΙΡ. **Ταξίδι στην Ελληνιστική εποχή.** Εκδ. Κέδρος
 ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ, ΜΑΡΙΖΑ. **Αρχαιολογία: Ένα ταξίδι στο παρελθόν.** Εκδ. Κέδρος, 1988
 ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ, Μ. **Βυζαντινή Τέχνη** Εκδ. Κέδρος, 1988
 ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ, Μ. **Λαϊκή Τέχνη.** Εκδ. Κέδρος, 1994
 ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ, Μ – ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ Π. **Μικρές ιστορίες του μουσείου.** Θησαυροί του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Εκδ. Κάστωρ, 2004
 ΝΤΕΚΑΣΤΡΟ, Μ. **Η Αθήνα σε 7 διαδρομές.** Ένας οδηγός για μικρούς και μεγάλους. Εκδ. Ακρίτας
 ΝΕΖΟΥ,Γ. **Αινίγματα.** Εκδ. Αθήνα 1985
 ΝΟΟΥ, Ν. **Τα παιχνίδια της γειτονιάς μας.** Εκδ. Γρηγόρη, 2001
 ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ, Χ. **Νανουρίσματα κ' ταχταρίσματα.** Εκδ. Ακίδα
 ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Ι. **Η ελληνική ενδυμασία.** Εκδ. Εμπορική Τράπεζα, 2000
 ΠΑΥΛΟΥ, Α. **Ήθη και έθιμα ... Αρχαίων.** Εκδ. Γρηγόρη
 ΠΕΤΡΟΒΙΤΣ,. - ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ Α. **Ιστορίες με τους 12 μήνες.** Εκδ. Πατάκη
 ΠΙΝΗ, Ε. **Στην ακρόπολη των Μυκηνών,** ΥΠΠΟ
 ΠΙΝΗ, Ε. – ΚΥΡΔΗ,Π. **Με τη Γλαύκη στην Αρχαία Αγορά της Αθήνας.** Εκδ. Παπαδόπουλος, 2008
 ΠΙΝΗ, Ε. – ΚΥΡΔΗ,Π. **Ο Άργος αφηγείται ιστορίες από τη μυκηναϊκή εποχή στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.** Εκδ. Παπαδόπουλος, 2008
 ΠΙΝΗ, Ε. – ΚΥΡΔΗ,Π. **Ο Ίκαρος αφηγείται ιστορίες για αγάλματα στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.** Εκδ. Παπαδόπουλος, 2009
 ΠΙΝΗ, Ε. – ΚΥΡΔΗ,Π. **Η Αριάδνη αφηγείται ιστορίες από την κυκλαδική εποχή στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.** Εκδ. Παπαδόπουλος, 2009
 ΠΙΝΗ, Ε. **Το μυστικό του δούλου.** Εκδ. Ερευνητές, 2009
 ΠΙΝΗ, Ε. **Περικλής και κλασική Αθήνα.** Εκδ. Ερευνητές, 2009
 ΠΙΝΗ, Ε. –ΚΥΡΔΗ, Π. **Πάμε στο Μουσείο της Ακρόπολης; Εκπαιδευτική περιήγηση με δραστηριότητες και παιχνίδια.** Εκδ. Παπαδόπουλος, 2009
 ΠΛΑΤΗ Μ. **Παίζοντας στην αρχαία Ελλάδα.** Ίδρυμα Ν.Π. Γουλανδρή, Αθήνα 1998
 ΠΟΛΙΤΗΣ, Ν. . **Παραδόσεις,** τομ. Α & Β. Εκδ. Γράμματα
 ΠΟΛΙΤΗΣ, Ν. **Παροιμίες,** τομ. Α & Β. Εκδ. Βιβλιόραμα, 1998
 ΠΟΛΙΤΗΣ, Ν. **Λημοτικά τραγούδια.** Εκδ. Παράδοση.
 ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ, Γ. – ΣΗΦΑΚΗΣ. Ι. **Λαϊκή σοφία-10000 ελληνικές παροιμίες.** Εκδ. Σμυρνωτάκη
 ΣΧΟΛΗ ΧΙΛΛ. **Περπατώντας στην Αθήνα.** Ένας οδηγός της πόλης για παιδιά. Εκδ. Καλειδοσκόπιο, 2004
Τα ελληνικά μουσεία. Εκδοτική Αθηνών, 1974
 ΤΑΡΣΟΥΛΗΣ, Γ. **Τα παιχνίδια μας.** Εκδ. ΟΕΔΒ, Αθήνα 1979

- ΤΣΟΤΑΚΟΥ-ΚΑΡΒΕΛΗ ΑΙΚ. **Εικονογραφημένο λεξικό της ελληνικής μυθολογίας για παιδιά.** Γνώση, 1992
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ. **Βιομηχανική Αρχαιολογία.** Εκδ. Υπουργείο Πολιτισμού, 1989
- ΦΑΚΙΝΟΥ, Ε. **Άνοιξη, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο, Χειμώνας** (4 βιβλία). Εκδ. Κέδρος, 1985
- ΧΑΡΙΣΗΣ, Α. **Επαγγέλματα που χάνονται.** Εκδ. Δημιουργία 1989
- ΧΑΤΖΗ, ΓΙΟΛΑΝΤΑ. **Αθήνα. Οδηγός για παιδιά.** Εκδ. Κέδρος
- ΧΑΤΖΗ, ΓΙΟΛΑΝΤΑ. **Ολυμπία και Ολύμπια.** Εκδ. Εξάντας
- ΧΑΤΖΗΚΟΚΟΛΑΚΗ, ΣΟΦΙΑ. **Επαγγέλματα παλιά που δεν υπάρχουν πια...** Εκδ. Κέδρος
- ΧΑΤΖΗΚΟΚΟΛΑΚΗ, ΣΟΦΙΑ. **Αντικείμενα χαμένα με τα χρόνια ξεχασμένα.** Εκδ. Κέδρος
- ΨΑΡΡΑΚΗ-ΜΠΕΛΕΣΙΩΤΗ Ν. **Αναζητώντας τα ίχνη του Ηρακλή,** εκπαιδευτικές προτάσεις. Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας-Γενική Γραμματεία
- ΨΑΡΡΑΚΗ-ΜΠΕΛΕΣΙΩΤΗ Ν. **Αναζητώντας τα ίχνη του Ηρακλή μέσα από το μύθο, την τέχνη, τα κείμενα,** εκπαιδευτικό υλικό για μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου, για την έκθεση Ηρακλής ήρωας μέγιστος. Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας-Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων-ΥΠΠΟ, Αθήνα 2004
- ΨΙΛΑΚΗ, Ν. & Μ. **Το ψωμί των Ελλήνων και τα γλυκίσματα της λαϊκής μας παράδοσης.** Εκδ. Καρμάνωρ, Ηράκλειο, 2001.
- BRIAN, W. **Τα μεταφορικά μέσα** (μτφρ. Βρέττα Σ.). Εκδ. Άμμος/Larousse, 2004

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- Ανάγνωση και Σχολείο.** Εκδ. ΕΚΕΒΙ- ΟΕΔΒ
- ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Β.Δ. **Τέχνη και τεχνική του παραμυθιού.** Εκδ. Καστανιώτης, 1997
- ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Β.Δ. **Λαϊκά παραμύθια για μικρά παιδιά.** Εκδ. Καστανιώτης, 1997
- ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ, Β. – ΧΟΝΤΟΛΙΔΟΥ, Ε. **Λογοτεχνία και Εκπαίδευση.** Εκδ. Τυπωθήτω – Δαρδανός, 1999
- ΔΕΛΩΝΗΣ, Α. **Στοιχεία παιδικής λογοτεχνίας.** Εκδ. Χρ. Δαρδανός, 2000
- ΙΩΑΝΝΟΥ, Γ. **Παραμύθια του λαού μας.** Εκδ. Ερμής, 1984
- ΚΑΝΤΑΡΤΖΗ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ. **Ιστορική αναδρομή της εικονογράφησης των παιδικών και σχολικών βιβλίων.** Εκδ. Αφοι Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2002
- ΚΑΡΠΟΖΗΛΟΥ, ΜΑΡΘΑ. **Το παιδί στην χώρα των βιβλίων: Συμβολή στη μελέτη παιδικών αναγνωσμάτων.** Εκδ. Καστανιώτης, 1997
- ΚΑΤΣΙΚΗ-ΓΚΙΒΑΛΟΥ, ΑΝΤΑ. **Παιδική Λογοτεχνία.** Εκδ. Καστανιώτης, 1994
- ΚΑΤΣΙΚΗ-ΓΚΙΒΑΛΟΥ, ΑΝΤΑ. **Το θαυμαστό ταξίδι.** Μελέτες για την Παιδική Λογοτεχνία. Εκδ. Πατάκης, 1997
- ΚΛΙΑΦΑ, ΜΑΡΟΥΛΑ. **12+1 παραμύθια από την Θεσσαλία, (συλλογή).** Εκδ. Καστανιώτης, 1991
- ΜΕΡΑΚΛΗΣ, Μ. **Το λαϊκό παραμύθι.** Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1999
- ΝΙΚΑ, Β. – ΜΠΟΥΤΣΗ, Φ. **Με αφορμή ένα βιβλίο... 20+1 δραστηριότητες ανάγνωσης.** Εκδ. Πατάκης
- ΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΥΡΙΑΚΟΣ. **Το βιβλίο των βιβλίων: Μια εισαγωγή για παιδιά και νέους στον κόσμο του βιβλίου από τη γέννησή του μέχρι τους τρόπους χρήσης του.** Εκδ. Κέδρος, 1984
- ΟΜΑΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ. **Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο: Μια νέα πρόταση διδασκαλίας.** Εκδ. Τυπωθήτω-Γ.Δαρδανός, 2000

Παιδί – Βιβλίο – Μνημείο. Εκδ. ΕΚΕΒΙ

Παιδική Λογοτεχνία, Θεωρία και πράξη(τ. 1^{ος}). Εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα

ΣΑΝΤΑΓΚΟΣΤΙΝΟ Π. Πώς να διηγούμαστε ένα παραμύθι... και να επινοούμε άλλα εκατό. Εκδ. Καστανιώτης, 2003

ΣΙΓΑΝΟΥ ANNA, Παραμύθια από τη θάλασσα. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2004

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ. Η διδακτική αξιοποίηση του παραμυθιού. Εκδ. Γρηγόρη

Το παιδικό Λογοτεχνικό Βιβλίο. Εισηγήσεις στο Α΄ Συνέδριο του «Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου». Εκδ. Πατάκης, 1987

[ΥΠΕΠΘ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ] **Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Α-Β Δημοτικού.** ΟΕΔΒ, 2006

[ΥΠΕΠΘ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ] **Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Γ-Δ Δημοτικού.** ΟΕΔΒ, 2006

[ΥΠΕΠΘ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ] **Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων Ε-ΣΤ Δημοτικού.** ΟΕΔΒ, 2003

ΧΕΛΓΚΑ ΤΣΙΤΣΛΣΠΕΡΓΚΕΡ. Τα παιδιά παίζουν παραμύθια. Εκδ. Πατάκης

ROSLANIEK, CHRISTIAN. Να δώσουμε στα παιδιά την όρεξη για διάβασμα:

Εμπυνώσεις για να ανακαλύψουν τα παιδιά την απόλαυση του διαβάσματος. Εκδ. Καστανιώτης, 2002

SPINK, JOHN. Τα παιδιά ως αναγνώστες. Εκδ. Καστανιώτης, 1990

JOHNSON, PAUL. Φτιάχνω το δικό μου βιβλίο: Πρακτικός οδηγός της τέχνης του βιβλίου για ν' αγαπήσει το παιδί την ανάγνωση. Εκδ. Οδυσσέας, 1997

YATES, IRENE. Παιδιά αναγνώστες (Διδακτική πράξη και Θεωρία). Εκδ. Πατάκης, 1997

Η Τέχνη της Αφήγησης. Επιμ. Κ.Κουλουμπή – Παπαπετροπούλου. Εκδ. Πατάκης 1997

Από το παραμύθι στα κόμικς Π Τ Ν Δ. Π. Θ. Εκδ. Οδυσσέας, 1996

ΣΤ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Αρχεία της ΕΡΤ www.ert-archives.gr
 Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο www.byzantinemuseum.gr
 Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων - Ελληνικό Τμήμα <http://www.istomediahost.gr/icom/>
 Εβραϊκό Μουσείο www.jewishmuseum.gr
 ΕΕΜΑΠΕ, Ένωση Εκπ/κών Μουσικής Αγωγής Α/θμιας Εκπ/σης www.primarymusic.gr
 Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας www.nig.gr
 Εθνική Πινακοθήκη www.nationalgallery.gr
 Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών <http://www.namuseum.gr/>
 Εθνικό Ιστορικό Μουσείο www.nhm.gr
 Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης www.emst.gr
 ΕΚΕΒΙ www.ekebi.gr
 Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού www.ellinikietairia.gr
 Ελληνική Ιστορία στο διαδίκτυο www.hellenichistory.gr www.fhw.gr/chronos
 Ελληνική Μουσική Πύλη www.musicportal.gr
 Ελληνικός Κόσμος www.hellenic-cosmos.gr
 Ελληνικός Πολιτισμός www.culture.gr
 Θέατρο στην Εκπαίδευση www.theatroedu.gr
 Θόλος – Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος» www.tholos254.gr
 Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού www.ime.gr ή www.fhw.gr
 Ιστορικό Μουσείο Κρήτης www.historical-museum.gr
 Ιστορικός διαδραστικός χάρτης- Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού www.egiklopedia.gr
 Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας www.mmb.org.gr
 Μέγαρο Μουσικής Αθηνών www.megaron.gr
 Μουσείο Αθλητισμού www.sportsmuseum.gr
 Μουσείο Αφής www.tactualmuseum.gr
 Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης www.melt.gr/
 Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης www.chidrensartmuseum.gr
 Μουσείο και Κέντρο Μελέτης Ελληνικού Θεάτρου www.theatremuseum.gr
 Μουσείο Κομπολογιού (Ναύπλιο) www.komboloi.gr
 Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης www.cycladic-m.gr
 Μουσείο Μπενάκη www.benaki.gr
 Μουσείο Μπενάκη -Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης www.benaki.gr/collections/islamic/gr/
 Μουσείο Νεότερης Κεραμικής www.pottery-museum.gr
 Νεανικό Πλάνο, δημιουργική ομάδα Οπτικοακουστικής www.olympiafestival.gr
 Νομισματικό Μουσείο www.nma.gr
 Ολυμπιακοί Αγώνες- Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού <http://olympics.ime.gr/>
 Παιδικό Μουσείο www.hcm.gr
 Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα www.pli.gr
 Σιδηροδρομικό Μουσείο www.sfs.gr
 Ταχυδρομικό και Φιλοτελικό Μουσείο www.postalmuseum.gr
 Υπηρεσία Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως <http://ysma.culture.gr>
 Υπουργείο Παιδείας δια βίου μάθησης και θρησκευμάτων www.ypepth.gr
 Very Special Arts Hellas www.vsarts.org/x372.xml
www.spx.nsw.edu.au/.../heroescomprehension.html
www.disabled.gr
www.sch.gr www.pi-schools.gr
www.e-yliko.gr www.edra.gr
www.dimotiko.gr www.edu-net.gr

Βασιλική Αρβανιταντώνη

Γεννήθηκε στους Γαργαλιάνους Μεσσηνίας. Σήμερα ζει και εργάζεται στον Πειραιά. Από το 1993 υπηρετεί στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση ως δασκάλα Αγγλικής Γλώσσας. Είναι πτυχιούχος Αγγλικής Φιλολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Master του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το 2006 είναι Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιά.

Έχει διοργανώσει σεμινάρια για εκπαιδευτικούς με θέματα που αφορούν τις τέχνες και τον πολιτισμό και δραστηριότητες για μαθητές σχολείων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Έχει κάνει εισηγήσεις και βιωματικά εργαστήρια σχετικά με τις τέχνες σε σεμινάρια για εκπαιδευτικούς και έχει πάρει μέρος με ανακοινώσεις της σε συνέδρια. Συμμετείχε ως επιμορφώτρια σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα Comenius, σε τοπικά σεμινάρια του ΥΠΕΠΘ με θέματα που αφορούν την Αισθητική Αγωγή στο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο και σε προγράμματα ΠΕΚ εισαγωγικής επιμόρφωσης για εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Έχουν δημοσιευθεί μελέτες της σε περιοδικά, προγράμματα θεατρικών παραστάσεων, άρθρα και κριτικές θεάτρου στον ευβοϊκό τύπο.

Συμμετείχε στη συγγραφή του βιβλίου «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ» *Ενημερωτικό και υποστηρικτικό υλικό για εκπόνηση Προγραμμάτων Καινοτόμων Δράσεων στα Δημοτικά και τα Νηπιαγωγεία*. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΙΒΩΤΟΣ, 2008. Έχει εκδώσει το βιβλίο: «Προγράμματα Πολιτιστικών Θεμάτων - Θεματικοί άξονες: εικαστικά - θέατρο - μουσική - χορός - μαθητικός τύπος - μ.μ.ε - φωτογραφία - κινηματογράφος - οπτικοακουστικά μέσα». ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΙΒΩΤΟΣ, 2010.

ISBN 978-960-88579-1-9

ISBN 978-960-99599-2-6